

2018-10-10

Dnr: 511-4468-11
Dossienr: 0331-02-169

Naturreservatet

Kerstinbomyran

Heby kommun

- Beslut
- Beskrivning av naturreservatet
- Länsstyrelsens bedömningar
- Redogörelse för ärendet
- Upplysningar
- Uppgifter om naturreservatet
- Bilagor
- Sändlista

2018-10-10

Dnr: 511-4468-11
Dossier: 0331-02-169

Bildande av naturreservatet Kerstinbomyran i Heby kommun

BESLUT

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken det område som utmärkts på bifogad karta, bilaga 1, som naturreservat.

Beslutet riktar sig till var och en, fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda mark- och vattenområden berörs inom reservatsområdet. Naturreservatets namn ska vara Kerstinbomyran.

Syftet med naturreservatet

Syftet med reservatsbildningen är att bevara biologisk mångfald och att skydda, vårda och återställa värdefulla naturmiljöer och livsmiljöer för skyddsvärda arter.

Det preciserade syftet med naturreservatet Kerstinbomyran är att:

- vårda och bevara yngre och äldre björkdominerade skogar, barrdominerade moränbackar och öppna ängsytor samt den biologiska mångfald som förekommer i dessa miljöer,
- återställa lövskogsmiljöer påverkade av graninväxning eller skogsbruk till lövdominerade skogar lämpliga som livsmiljö för vitryggig hackspett och andra skyddsvärda arter,
- skydda och bevara ett större, sammanhängande lövskogsområde som fungerar som häckningsplats för ett stort antal hotade fågelarter,
- inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald och naturmiljöer tillgodose behovet av områden för friluftslivet.

Syftet ska uppnås genom att:

- ❖ inte tillåta skogsbruk eller exploaterande verksamheter,
- ❖ skogsmarken sköts med naturvårdsinriktade huggningar och röjningar,
- ❖ områden med planterad barrskog återställs till lövträdsrik naturskog,
- ❖ genomföra åtgärder som gynnar prioriterade arter,
- ❖ införa förbud mot jakt på fågel,
- ❖ underlätta tillgängligheten till området och vidta åtgärder för att underlätta allmänhetens friluftsliv.

2018-10-10

Dnr: 511-4468-11
Dossier: 0331-02-169

Skälen för beslutet

De prioriterade bevarandevärdena utgörs av yngre och äldre glasbjörksbestånd med mycket död ved, moränbackar med äldre tall och gran samt randmiljöer, brynzoner och små öppna områden i anslutning till skogsmarken. Björkskogen ger förutsättningar för lövskogsberoende arter som exempelvis vitryggig hackspett och många insekter. Moränbackarna ger livsmiljö för arter knutna till gammal tall och gran. Randmiljöerna och brynzonerna ger förutsättningar för boplats- och födosöksmiljöer för skalbaggar, steklar och fjärilar.

För att bevara och återställa områdets naturvärden är röjning av unga barrträd, naturvårdshuggning av gran, skapande av död ved, slåtter på öppna marker, frihuggning av grova tallar samt naturvårdsbränning prioriterade åtgärder.

Det som kan påverka områdets värden negativt är bland annat skogsbruk, torvbrytning, igenväxning av öppna marker, brist på död ved, igenväxning med gran i lövrika delar, trängning av grova träd, minskad andel grova och vidkroniga träd, exploatering i form av bebyggelse, kraftledningar, master, vägar m.m., gödslingspåverkan och utsläpp av bekämpningsmedel, olja och kemikalier samt störd hydrologi.

Naturreseptatet ingår i värdetrakten Nedre Dalälven som är utpekad i den regionala strategin för formellt skydd av skog i Västmanland och Uppsala län (2006). Skogstyper som är utpekade i denna värdetrakt är barr- och lövnaturskogar, svämskogar, lövsumpskogar och lövbrännor.

2018-10-10

Dnr: 511-4468-11
Dossier: 0331-02-169

Föreskrifter

För att uppnå och tillgodose syftet med naturreservatet beslutar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken samt 22 § första stycket förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. att nedan angivna föreskrifter ska gälla för naturreservatet.

- A. Föreskrifter enligt 7 kap 5 § miljöbalken angående inskränkning i rätten att använda mark- och vattenområden inom naturreservatet
-

Det är förbjudet att inom naturreservatet:

1. bedriva täkt eller annan verksamhet som förändrar reservatsområdets topografi, yt- eller dräneringsförhållanden såsom att gräva, spränga, muddra, schakta, plöja, dämna, nydika, underhållsrensa dike, skyddsdikey eller på annat sätt föra bort vatten, utfylla, tippa, markbereda, bryta stubbar eller utföra annan markbearbetning, med undantag för
 - underhåll av diken som ingår i markavvattningsföretaget Kerstinbo-Skärsjö samfällighetsförening och som är markerade på Karta över Markavvattning (bilaga 2), samt de diken och dämmen som i framtiden kan komma att ingå i detta markavvattningsföretag enligt då gällande tillstånd,
 - underhåll av de skyddsvallar som finns för att skydda området från översvämning orsakad av höga vattenstånd i Dalälven och som är markerade på Karta över Markavvattning (bilaga 2),
2. uppföra byggnad eller anlägga väg, parkeringsplats, stig, spång, mast eller annan anläggning eller anordning, med undantag för
 - underhåll av befintliga jaktorn, markerade på bilaga 4,
3. dra fram ny mark- eller luftledning,
4. framföra motordrivet fordon, med undantag för
 - körning med mindre fordon för uttransport av fälld älg, hjort eller vildsvin,
5. anordna upplag,
6. använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel,
7. tillföra kalk, växtnäringssämnen eller andra ämnen,

2018-10-10

Dnr: 511-4468-11
Dossier: 0331-02-169

8. sätta upp eller upplåta plats för skylt eller liknande,
9. avverka, röja, så, plantera eller utföra annan skogsbruksåtgärd, eller på annat sätt skada eller föra bort levande eller döda träd eller buskar, med undantag för
 - nödvändiga åtgärder vid underhåll av diken som ingår i markavvattningsföretaget Kerstinbo-Skärsjö samfällighetsförening och som är markerade på Karta över Markavvattning (bilaga 2),
 - underhållsröjning av befintliga siktgator,
10. sätta upp saltsten eller utfodra vilt, med undantag för
 - stödåtgärder för hotad eller missgynnad art som utförs på uppdrag av Länsstyrelsen,
11. införa för trakten främmande växt- eller djurart/ras,
12. upplåta plats för ridning, camping, orienteringstävling eller liknande arrangemang, uppställning av husvagn, släpvagn eller motordrivet fordon,
13. bedriva jakt på fågel.

Föreskrifter nedan under punkt C gällande allmänheten gäller även markägare och innehavare av särskild rätt med undantag för åtgärder som är nödvändiga för att kunna sköta reservatsområdet eller för att kunna utöva sin särskilda rätt, t.ex. jakt utom fågeljakt.

- B. Föreskrifter enligt 7 kap 6 § miljöbalken om vad ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet förpliktas att tåla
-

Ägare och innehavare av särskild rätt ska tåla att följande anordningar utförs och att följande åtgärder vidtas:

1. utmärkning av naturreservatets yttergränser,
2. uppsättning och underhåll av informationstavlor,
3. underhåll av parkeringsplats och brukningsvägar samt anläggande av eldplats med tillhörande vedförråd och sittplatser vid behov,
4. åtgärder för att främja biologisk mångfald, såsom naturvårdsinriktad röjning och avverkning, skapande av död ved, friställning av grova träd, naturvårdsbränning samt slätter, se karta (bilaga 4),

2018-10-10

Dnr: 511-4468-11
Dossienr: 0331-02-169

5. uppsättning av voljär för vitryggig hackspett,
6. igenläggning av diken och planerad naturvårdsdämning i diken som inte ingår i markavvattningsföretag,
7. undersökning och dokumentation av mark, vegetation samt växt- och djurliv och andra naturförhållanden.

Dessutom ska markägaren tåla att ovanstående åtgärder utförs av förvaltaren av naturreservatet eller den som förvaltaren uppdrar åt.

C. Ordningsföreskrifter enligt 7 kap 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas och om ordningen i övrigt inom naturreservatet

Det är förbjudet att inom naturreservatet:

1. gräva, hacka eller på annat sätt skada jordytan,
2. bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd eller buskar,
3. gräva upp växter och ta bort, skada eller samla in vedsvampar,
4. insamla insekter eller andra ryggradslösa djur, med undantag för
 - håvning eller plockning av enstaka individer för artbestämning (gäller ej fridlysta arter),
5. medvetet störa djurlivet,
6. medföra okopplad hund eller annat lösgående husdjur,
7. elda eller grilla på annan än av Länsstyrelsen särskilt iordningställd plats,
8. framföra motordrivet fordon,
9. ställa upp motordrivet fordon, husvagn, släpvagn eller liknande,
10. sätta upp permanenta markeringar, skylt eller liknande,
11. använda området för organiserade tävlings- eller övningsändamål, lägerverksamhet eller motsvarande.

2018-10-10

Dnr: 511-4468-11
Dossier: 0331-02-169

Undantag från föreskrifterna

Föreskrifterna under A och C gäller inte för

- förvaltaren av naturreservatet, eller den som förvaltaren uppdrar åt, att genomföra de åtgärder som behövs för att tillgodose syftet med naturreservatet och som framgår av föreskrifterna under B ovan,
- Länsstyrelsen, eller av Länsstyrelsen utsedd uppdragstagare, att i uppföljnings- eller miljöövervakningssyfte utföra inventeringsverksamhet, nödvändig insamling av bestämningsmaterial eller annan dokumentation av växt- och djurliv inom naturreservatet,
- genomförande av undersökningar som inte skadar bevarandevärdena. För sådana undersökningar krävs dock Länsstyrelsens tillstånd,
- åtgärder vid underhåll av vägar (inklusive vägdiken) och parkeringsplatser i enlighet med bilaga 3,
- nödvändiga åtgärder i samband med brandbekämpning.

Skötselplan

Länsstyrelsen fastställer i enlighet med 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. bifogad skötselplan, bilaga 6, för naturreservatets långsiktiga vård.

BESKRIVNING AV NATURRESERVATET

Naturreservatet beskrivs mer utförligt under Beskrivningsdel i skötselplanen, bilaga 7. Nedan ges endast en sammanfattande beskrivning.

Naturreservatet Kerstinbomyran är beläget ca tre mil norr om Heby och drygt fem mil nordväst om Uppsala. Naturreservatet ligger i Heby kommun. Reservatet består till övervägande del av björkdominerad skog. Skogen växer på myrmark som vuxit igen sedan hävden upphörde under 1900-talets första hälft. Kerstinbomyran dikades under 1950-talet för att förbättra trädens tillväxt och detta gynnade glasbjörken.

Områdets bevarandevärden är främst knutna till de värdefulla björkskogsmiljöerna och Kerstinbomyran är unikt för länet med sin stora areal sammanhängande björkskog. Många krävande och hotade arter är beroende av denna naturtyp och flera naturvårdsintressanta och rödlistade skalbaggs- och fågelarter finns i området. Inslaget av döda träd varierar, men det är överlag mycket död ved i området.

2018-10-10

Dnr: 511-4468-11
Dossier: 0331-02-169

Både angrepp av björkticka och fnöskticka förekommer rikligt, vilket ger goda förutsättningar för en värdefull insektsfauna.

Små öppna områden finns spridda i bestånden och även de är viktiga för många insektsarter och fåglar. Moränbackar med gammal tall och gran ger också förutsättningar för en hög diversitet av arter.

Fågellivet är generellt rikt på Kerstinbomyran. Biotopen är lämplig för vitryggig hackspett och flera andra arter som är beroende av lövskog. Området omfattas av åtgärdsprogrammet för bevarande av vitryggig hackspett och åtgärdsprogrammet för björklevande skalbaggar i Norrland.

Reservatets naturvärden förstärks av närheten till Färnebofjärdens nationalpark, som ligger i nära anslutning västerut.

I nationalparken kan bäverstammen, som etablerat sig i området i sen tid (1980-talets slut), vid stark tillväxt orsaka en för hela området negativ utveckling genom omfattande fällning av strandnära aspskogar. Bäver förekommer sedan några år tillbaka även i Kerstinbomyran där den kan göra stor skada genom att fälla betydande mängder lövträd, framför allt björk.

LÄNSSTYRELSENS BEDÖMNINGAR

Kerstinbomyran utgör ett från naturvårdssynpunkt mycket värdefullt skogsområde med löv- och barrskog vilka hyser en stor mångfald av växt- och djurarter. För att områdets värden ska bestå behöver det undantas från skogsproduktion och annan exploatering som innebär att områdets naturvärden påtagligt skulle skadas. Vidare behövs skötselinsatser för att naturvärdena ska bestå och stärkas. Länsstyrelsen har bedömt att området därför bör förklaras som naturreservat.

Länsstyrelsen bedömer att beslutet bidrar till att uppfylla miljökvalitetsmålet Levande skogar genom att 487 hektar skyddsvärd produktiv skogsmark undantas från skogsproduktion och ges ett långsiktigt skydd. Reservatsbeslutet bidrar också till att uppnå miljömålen Myllrande våtmarker och Ett rikt växt- och djurliv.

Länsstyrelsen anser att fågelfaunan i området är en del av de ekosystem som ska skyddas genom reservatsbildningen. Ett stort antal arter som omfattas av EU:s fågeldirektiv har noterats häcka i området, däribland tjäder, järpe och orre för vilka, enligt fågeldirektivets bilaga 1, särskilda skyddsområden skall avsättas. Därför har förbud mot jakt på fågel införts i hela naturreservatet.

2018-10-10

Dnr: 511-4468-11
Dossier: 0331-02-169

En mycket liten del av naturreservatet (Långvindsängen) ingår i ett större område klassat som riksintresse för naturvård enligt 3 kap. 6 § andra stycket miljöbalken och ska därmed skyddas mot åtgärder som påtagligt kan skada naturmiljön. Vidare berör några mindre delar i naturreservatets västra och östra kanter ett område som är av riksintresse för det rörliga friluftslivet enligt 4 kap. 1–2 §§ miljöbalken. Inom detta området ska det rörliga friluftslivets intressen särskilt beaktas vid bedömningen av tillåtligheten av exploateringsföretag eller andra ingrepp i miljön. Riksintresset för skyddade vattendrag (4 kap. 6 § miljöbalken) berör en mycket liten del av naturreservatets västra kant. Detta innebär att vattenkraftverk samt vattenreglering eller vattenöverledning för kraftverksändamål inte får utföras.

Länsstyrelsen bedömer att detta beslut är förenligt med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurserna samt med den för området gällande kommunala översiktsplanen.

Länsstyrelsen bedömer att inskränkningarna i enskilds rätt att använda mark eller vatten inte går längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses. I enlighet med vad som sägs i 4 och 5 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, bedömer Länsstyrelsen att föreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken innebär så begränsade kostnadsmissiga och andra konsekvenser att det saknas skäl för en konsekvensutredning av regelgivningen.

REDOGÖRELSE FÖR ÄRENDET

Ärendets beredning

Redan 1982 blev området Kerstinbomyran uppmärksammat för eventuell torvtäkt och 1997 anmäldes intresse för detta av ett torvbrytningsföretag. Beslutet att få bryta torv i området överklagades av markägare, med stöd från Naturskyddsföreningen, till Miljödomstolen. I juni 2001 yttrade sig Miljödomstolen i ärendet, till markägarnas förmån, och skickade sedan vidare ärendet till regeringen. Den 28 april 2005 sade regeringen nej till torvtäkten; regeringens bedömning var att naturvårdsintresset vägde tyngre än exploateringsintresset.

Efter regeringens beslut bestämde Naturvårdsverket att ett större naturreservat skulle bildas i Kerstinbomyran. Ärendet att bilda naturreservatet påbörjades 2005 på Länsstyrelsen i Västmanlands län, men övergick 2007 till Uppsala län när Heby kommun överfördes till hit.

Ett interimistiskt naturreservat om tre år inrättades i november 2005, bland annat för att skydda mot skogsbruksåtgärder. Detta förbud förlängdes i november 2008 med ett år. För att säkerställa området för framtiden krävs dock ett varaktigt skydd och en skötselplan för området. Skogsstyrelsen har beskrivit en nyckelbiotop på 0,9 ha samt ett naturvärdesobjekt på 3,0 hektar inom reservatet.

2018-10-10

Dnr: 511-4468-11
Dossier: 0331-02-169

Avtal om intrångsansättning för aktuella delar av fastigheterna har tecknats med ägarna till fastigheterna Väster Lakbäck 1:4 och Kerstinbo 1:16. Staten har dessutom köpt in berörda delar av fastigheterna Kerstinbo 1:54, Väster Lakbäck 1:13, Norråsbo 1:50, Söråsbo s:6, Skärsjö 1:21, Kerstinbo 2:2 och Sala Norra Kronopark 1:1. Vissa av dessa affärer genomfördes som markbyte inom det så kallade ESAB-paketet. De inköpta delarna utgör nu tillsammans fastigheten Norråsbo 1:55.

Samråd har enligt 26 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. ägt rum med Naturvårdsverket och Havs- och vattenmyndigheten, samt enligt 25 § samma förordning med Skogsstyrelsen och Heby kommun.

Markägare och andra sakägare har, enligt 24 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m., under juni månad 2018 förelagts att inom en tid av 5 veckor yttra sig över förslag till beslut om bildande av naturreservatet. Förslaget till beslut har dessutom remitterats till berörda myndigheter och organisationer.

Reservatsområdet har mätts in av Lantmäteriet.

Synpunkter på förslaget till beslut och Länsstyrelsens bemötande av inkomna synpunkter

Yttranden utan erinran inkom från Skogsstyrelsen, Trafikverket, Vattenfall samt Svenska Kraftnät. Försvarmakten och SGU meddelade att de avstår att yttra sig i ärendet samt att de, liksom Svenska Kraftnät, avböjer att få det färdiga beslutet.

Fastighetsägarna xxx xxx och xxx xxx(Kerstinbo 1:16) samt xxx xxx, som representerar ett av jaktlagen i området, var i sina yttranden kritiska till parkeringsplatsens planerade placering. Därför kommer denna att flyttas och den nya placeringen har markerats på kartbilaga 7.1. xxx xxx föreslog även att man på samma plats skulle sätta upp en skylt om att det är förbjudet att köra på den lilla vägen för andra än markägare, jaktlag och Länsstyrelsens personal. I yttrandena uttrycktes även oro att trafiken över xxx xxx och xxx xxx gårdsplan skulle öka. Länsstyrelsen vill därför förtydliga att myndigheten, såsom även tidigare meddelats, inte på något sätt avser att hänvisa denna väg som infart till reservatet.

Bergvik Skog AB påpekade att det saknades en bilaga om väghållning. Att bilagan ska vara med framgår av den överenskommelse som tecknades mellan Naturvårdsverket och Bergvik i samband markbytesaffären inom det så kallade ESAB-paketet. Bilagan ska bifogas reservatsbeslut där väg som sköts eller delvis ägs av Bergvik går genom eller tangerar naturreservatet. En sådan väg finns i

2018-10-10

Dnr: 511-4468-11
Dossier: 0331-02-169

Kerstinbomyrans nordvästra hörn. Därför är nu beslutet kompletterat med denna bilaga, inlagd som nummer 3, och texten på sidorna 7 och 15 i beslutet är justerad.

När det gäller det förbud mot fågeljakt som ska gälla i naturreservatet (föreskrift A13) hade Bergvik Skog AB synpunkter och ansåg att föreskriften skulle tas bort. Texten om fågelfaunan på sidan 8 har därför nu förtydligats. Dessutom har reservatets syfte kompletterats för att understryka Länsstyrelsens åsikt att detta är ett område med så höga värden för fågelfaunan och med så många arter tillhöriga EU:s fågeldirektiv att det berättigar ett förbud mot jakt på fågel. Tjäder, orre och järpe tillhör alla fågeldirektivets bilaga 1 för vilka särskilda skyddsområden ska avsättas.

Även Jägarförbundet hade synpunkter på förbudet mot fågeljakt och ville att föreskriften A13 skulle strykas. Länsstyrelsen hänvisar här till texten i föregående stycke. Jägarförbundet var också kritiskt när det gällde enskilda markägares inskränkta möjligheter att fullt ut bruka sin fastighet då jaktförbud mot fågel införs och hävdade att markägarna då är berättigade intrångsersättning. Länsstyrelsen vill först förtydliga att i princip hela reservatet ägs av Naturvårdsverket, varför ingen privat markägare påverkas av föreskriften i större delen av området. De två fastighetsägare som tecknat intrångsavtal med Naturvårdsverket har blivit kompenserade för den uteblivna fågeljakten redan då avtalen skrevs eftersom reservatets föreskrifter ligger med som underlag för värdering och förhandling.

Gustavianska stiftelsen vid Uppsala Akademi anser att det är av yttersta vikt att diken som avvattnar skog som gränsar till naturreservatet även i framtiden kan rensas med hjälp av grävmaskin. De anser även att det är viktigt att diket får röjas fram för att skapa framkomlighet, detta gäller framför allt de stora krondiken som korsar reservatet. Länsstyrelsen bedömning är att de undantag som finns under föreskrift A1 och A9 kan inkludera dessa åtgärder och har därför inte kompletterat beslutet ytterligare.

Heby kommun är positiv till bildandet av naturreservatet och slår fast att det är ett intressant och annorlunda område. Det kommunen särskilt lyfter fram i sitt yttrande är problemen med myggor som finns i nedre Dalälvs-området. Därför föreslår de att föreskrift A6 ska kompletteras med ett generellt undantag som tillåter biologisk bekämpning mot mygg utan att dispens behöver sökas. Länsstyrelsen anser att det är ett stort ingrepp att använda bekämpningsmedel över större områden. Det är också svårt att uttala sig om hur synen på biologisk bekämpning kommer att förändras i framtiden. Dessutom krävs dispens för att använda biologisk bekämpning i andra skyddade områden vid nedre Dalälven (t ex Båtfors, Färnebofjärden och Hedesundafjärden) och därför är det inte motiverat att införa något undantag för biologisk bekämpning i detta beslut.

2018-10-10

Dnr: 511-4468-11
Dossier: 0331-02-169

Eftersom bäver förekommer ganska rikligt i Dalälvs-området och kan göra mycket skada på reservatets naturvärden så föreslår Heby kommun att beslut och skötselplan ska kompletteras med text som öppnar för att kunna begränsa förekomsten genom bl a jakt. Sådana texter har till viss del lånats från skötselplanen för Färnebofjärdens nationalpark och har lagts till i skötselplan och beslut. Kommunen föreslår även att skötseln av områdets öppna ytor ska förtydligas och därför har vissa ändringar och kompletteringar gjorts i skötselplanen. Ytterligare några mindre förslag på förtydliganden har införts i skötselplanen. Förutom dessa kommentarer så föreslår Heby kommun vissa åtgärder och tillägg som Länsstyrelsen anser redan finns i beslutet alternativt inte går att genomföra i nuläget.

Upplandsstiftelsen ställer sig mycket positiv till bildandet av naturreservatet och nämner även några arter som förekommer i området men som inte kommit med i skötselplanens artlista. Skötselplanen har därför kompletterats med dessa uppgifter.

Naturskyddsföreningen i Uppsala län är mycket positiv till bildandet av naturreservatet. De lämnar en detaljerad beskrivning av ärendets bakgrund och vissa av dessa uppgifter har lagts till i beslutet under rubriken Redogörelse för ärendet/Ärendets beredning. Föreningen skriver att de gärna ser att det i beslut och skötselplan ges förutsättningar för utplantering av vitryggig hackspett i området. Länsstyrelsen anser att det redan har getts sådana förutsättningar, bl a genom föreskrift B5, föreskrift B7, ett undantag i föreskrift A10 samt de generella undantagen från föreskrifterna i beslutet. Föreningen anser även att en stigslinga bör anordnas i området. Dessutom föreslår Naturskyddsföreningen vissa åtgärder och tillägg som Länsstyrelsen anser redan finns i beslutet alternativt inte går att genomföra i nuläget. Länsförbundet har inför yttrandet samrått med SNF:s Projekt Vitryggig hackspett.

Naturskyddsföreningen i Heby meddelar att de har tagit del av Naturskyddsföreningen Uppsala läns yttrande i detta ärende och att de delar de synpunkter som framförs av länsförbundet.

Därutöver har mindre ändringar av redaktionell karaktär gjorts i beslut och skötselplan.

2018-10-10

Dnr: 511-4468-11
Dossier: 0331-02-169

UPPLYSNINGAR

Föreskrifterna under C ovan, enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas, vistas och om ordningen i övrigt inom naturreservatet, gäller omedelbart, även om de överklagas.

Den som vill göra anspråk på ersättning eller kräva inlösen av fastighet ska väcka talan hos mark- och miljödomstolen mot staten inom ett år från det att beslutet på vilket anspråket grundas har vunnit laga kraft vid påföljd att rätten till ersättning eller inlösen annars går förlorad.

Beslutet kungörs i Uppsala läns författningssamling. Kungörelse införs även i ortstidningarna Upsala Nya Tidning och Sala Allehanda.

Länsstyrelsen i Uppsala län är förvaltare av naturreservatet.

Länsstyrelsen ska enligt 2 kap. 8 § miljötillsynsförordningen (2011:13) utöva operativ tillsyn över att naturreservatets föreskrifter följs. Enligt 29 kap. 2 och 2a §§ miljöbalken gäller bl.a. att brott mot föreskrift som meddelats med stöd av 7 kap. miljöbalken kan medföra straffansvar. Har någon vidtagit åtgärd i strid mot meddelad föreskrift, kan Länsstyrelsen enligt 26 kap. 9 och 14 §§ miljöbalken vid vite förelägga om rättelse.

Enligt 4 § skogsvårdslagen (1979:429) ska bestämmelser i denna lag eller med stöd av lagen meddelade föreskrifter inte tillämpas i den mån vad där sägs strider mot föreskrifter för naturreservatet. Det innebär till exempel att eventuella vindfällan och stormskadad skog lämnas orörda.

Enligt 3 kap. 9 § lagen (2003:778) om skydd mot olyckor har, efter en eventuell brand, ägaren eller nyttjanderättshavaren ansvar för bevakning i den utsträckning som har beslutats av räddningsledaren efter avslutad räddningsinsats. Behövs bevakning med hänsyn till risken för ny brand men kommer bevakningen inte till stånd, får räddningsledaren utföra bevakningen på ägarens eller nyttjanderättshavarens bekostnad.

Många av de diken som ligger i naturreservatet ingår i markavvattningsföretaget Kerstinbo-Skärsjö samfällighetsförening (ursprungligen från 1937). Dessa diken får rensas i enlighet med fastställd vattendom. Länsstyrelsen kommer att genomföra en hydrologisk utredning med syfte att åstadkomma en långsiktigt hållbar lösning för de hydrologiska frågorna i naturreservatet. Detta kan innefatta att få till stånd en ändring av nu gällande vattendom.

Länsstyrelsen kan meddela dispens från föreskrifter om det finns särskilda skäl och om det är förenligt med förbudets eller föreskriftens syfte.

2018-10-10

Dnr: 511-4468-11
Dossienr: 0331-02-169

Utöver föreskrifterna för naturreservatet gäller också generella bestämmelser till skydd för naturmiljön, till exempel:

- Körning med motorfordon i terrängen regleras i terrängkörningslagen (1975:1313) och terrängkörningsförordningen (1978:594).
- Fridlysning av alla vilda fåglar och däggdjur samt deras ägg, ungar och bon enligt jaktlagen (1987:259). Vissa andra växt- och djurarter är fridlysta enligt 8 kap. miljöbalken och artskyddsförordningen (2007:845).
- Vid jakt gäller jaktlagen (1987:259) och jaktförordningen (1987:905).
- Fornlämningar är skyddade enligt 2 kap. kulturmiljölagen (1988:950).
- Vid rensning eller underhåll av diken gäller de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap miljöbalken (1998:808).
- Inom reservatet finns två diken som är utpekade som vattenförekomster enligt HVMFS 2017:20 (WA 22808598 och WA 58650279).
- De större diken i naturreservatet har ett avgränsat strandskydd på 50 meter, d.v.s. 25 m på land på var sida om vattendraget och i vattendraget.

UPPGIFTER OM NATURRESERVATET

Naturreservatets namn	Kerstinbomyran
NVR-id	2014501
Länsstyrelsens objekt nr	0331-02 -169
Kommun	Heby
Distrikt	Nora
Fastigheter	Norråsbo 1:55, Väster Lakbäck 1:4, Kerstinbo 1:16
Fastighetsanknutna rättigheter	Samfällighet för vägar och diken (Skärsjö s:1, akt 19-NOA-156). Jakträttsupplåtelser (Länsstyrelsens diarienummer 321-7407-08, 512-3996-10, 512-4820-10, 512-4513-16 samt 512-3805-16)
Markavvattningsföretag	Kerstinbo-Skärsjö Samfällighetsförening

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Beslut
KERSTINBOMYRAN

2018-10-10

15(16)

Dnr: 511-4468-11
Dossier: 0331-02-169

Lägesbeskrivning	Kerstinbomyran ligger ca 3 mil norr om Heby och ca 5 mil nordväst om Uppsala, se bilaga 5.
Centrumkoordinater (SWEREF99TM)	X: 606442, Y: 6679343
Kartblad Index 100 km	66G
Kartblad Index 5 km	66G 7a NO, 66G 8a SO
Naturgeografisk region	26 Skogsslätten syd om Limes
Huvudsaklig objektkategori	Ls, Klubbalskog och annan lövsumpskog
IUCN-kategori	Ia, Strikt naturreservat (Strict Nature Reserve)
Ägarkategorier	Staten, privata
Areal	Totalareal: 501,6 hektar, varav 501,6 hektar landareal
Naturtyper (enligt KNAS)	Triviallövskog 135.5 ha Impediment 1.1 ha Sumpskogsimpediment 0.1 ha Lövblandad barrskog 87.1 ha Lövsumpskog 112.3 ha Granskog 13.9 ha Barrsumpskog 60.8 ha Triviallövskog med ädellövsinslag 6.6 ha Hygge/Brandfält 53.1 ha Ädellövskog 0.5 ha Barrblandskog 6.6 ha Tallskog 9.3 ha
Förvaltare av naturreservatet	Länsstyrelsen i Uppsala län

2018-10-10

Dnr: 511-4468-11
Dossienr: 0331-02-169

Du kan överklaga beslutet

Se bilaga 8.

De som deltagit i beslutet

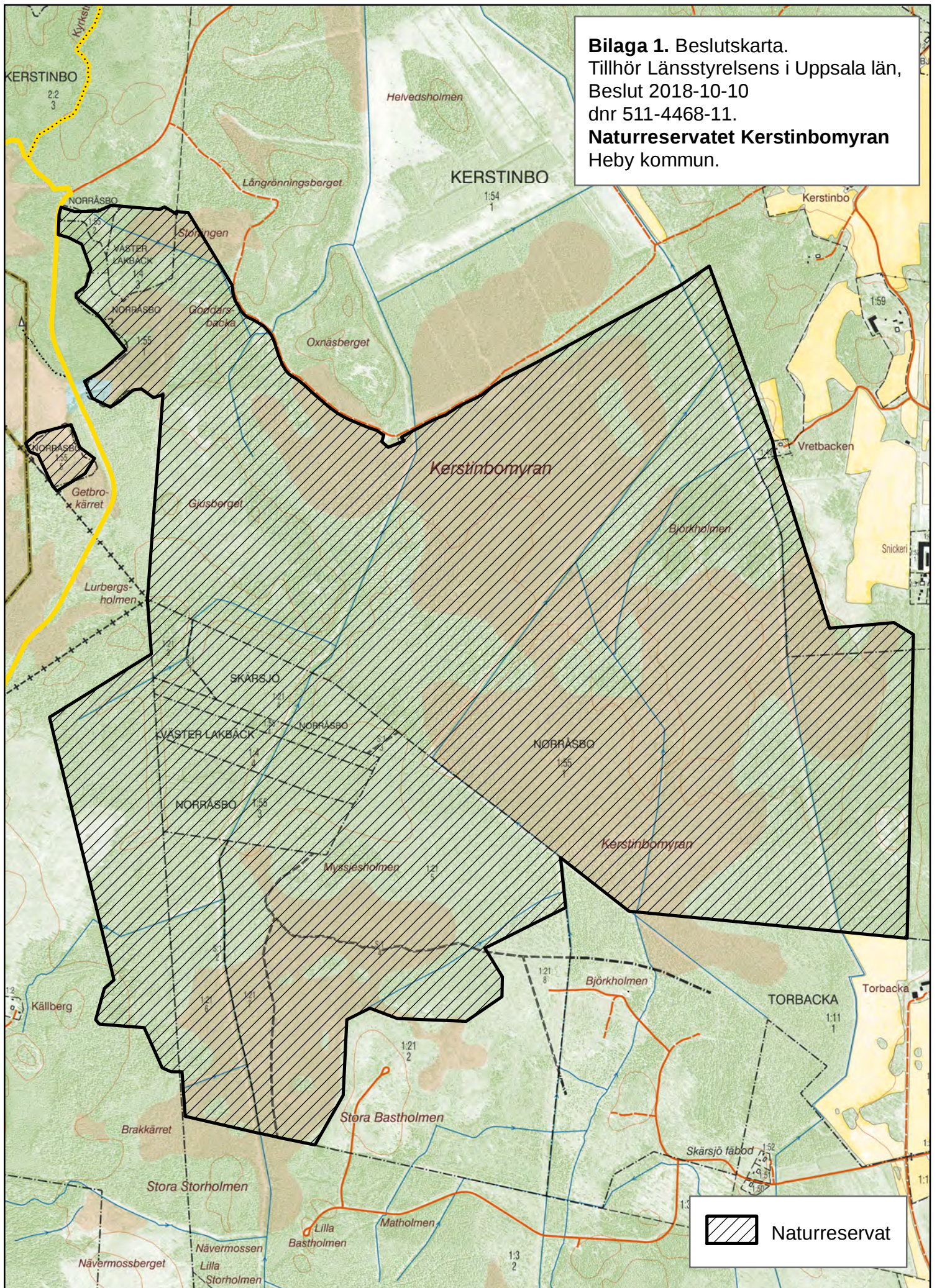
Beslutet har fattats av landshövding Göran Enander med naturvårdshandläggare Birgitta Svensson som föredragande. I den slutliga handläggningen har också länsråd Johan von Knorring, chef för miljöavdelningen Lennart Nordvarg, chef för naturvårdsenheten Kalle Mälson, länsjurist Ida Agering, planhandläggare Märta Alsén och antikvarie Lennart Swanström deltagit.

Denna handling är godkänd i Länsstyrelsens elektroniska system och har därför ingen namnunderskrift.

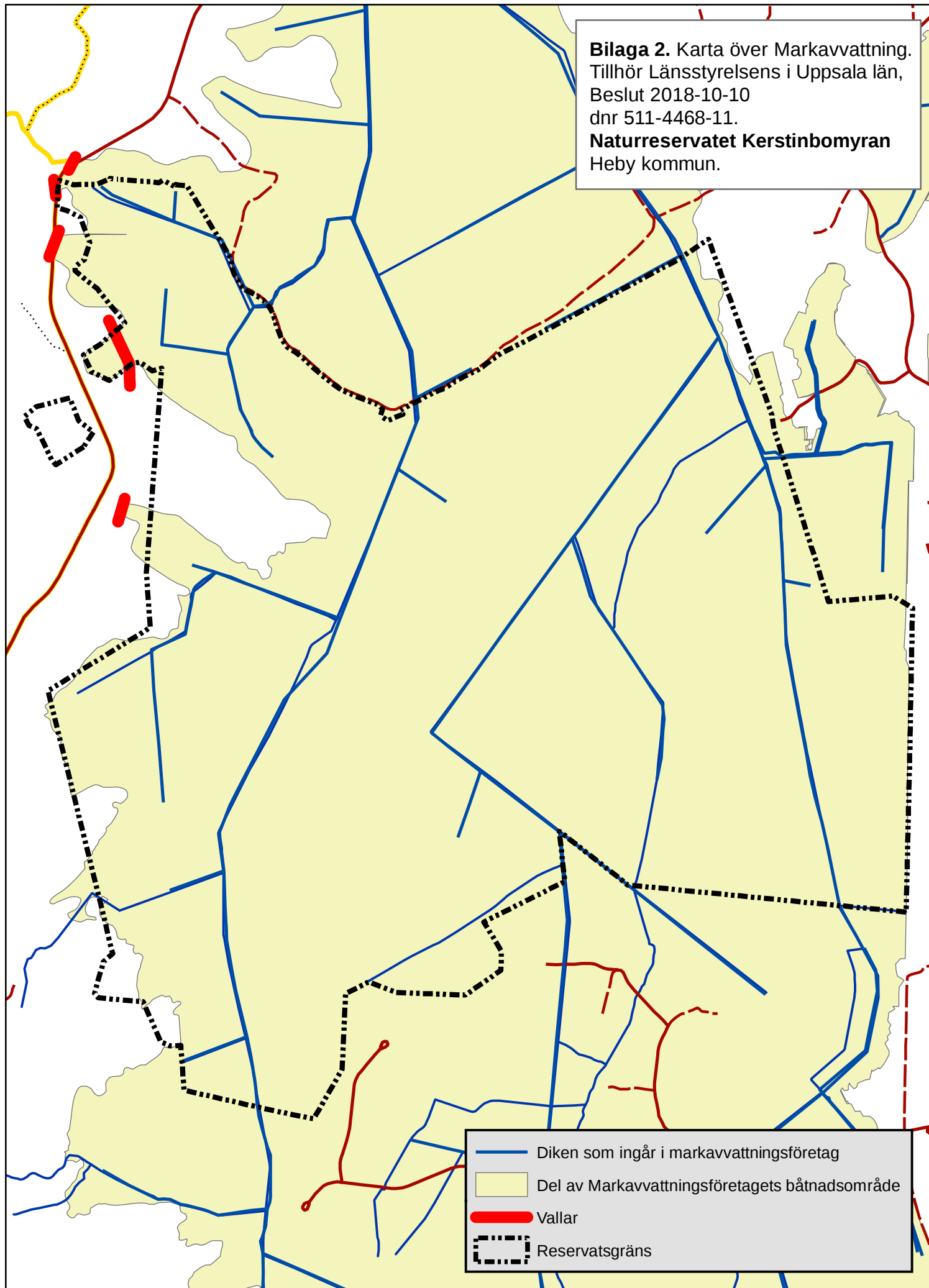
BILAGOR

1. Beslutskarta
2. Karta över markavvattning
3. Bilaga om väghållning
4. Karta över huvudsaklig förvaltningsinriktning
5. Översiktskarta
7. Skötselplan med bilaga
8. Hur man överklagar

Bilaga 1. Beslutskarta.
Tillhör Länsstyrelsens i Uppsala län,
Beslut 2018-10-10
dnr 511-4468-11.
Naturreseptat Kerstinbomyran
Heby kommun.

Bilaga 2. Karta över Markavvattning.
Tillhör Länsstyrelsens i Uppsala län,
Beslut 2018-10-10
dnr 511-4468-11.
Naturreseptatet Kerstinbomyran
Heby kommun.

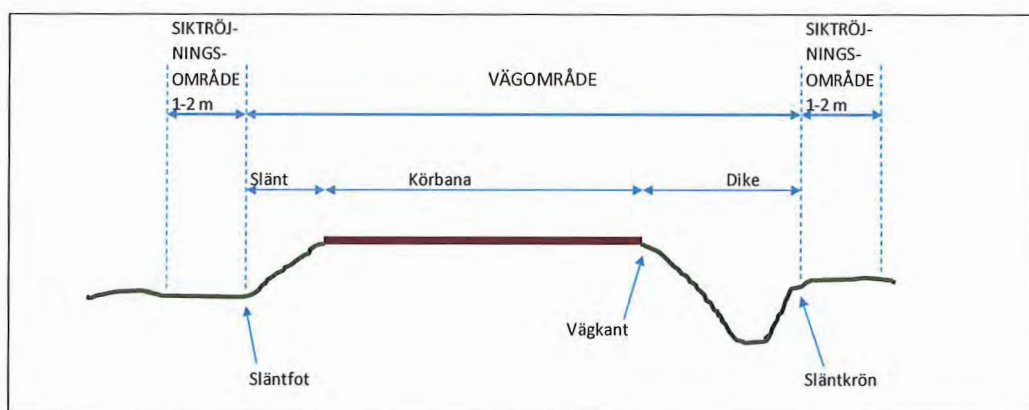
Bilaga 3

GENERELLT UNDANTAG FÖR VÄGHÅLLNING MM

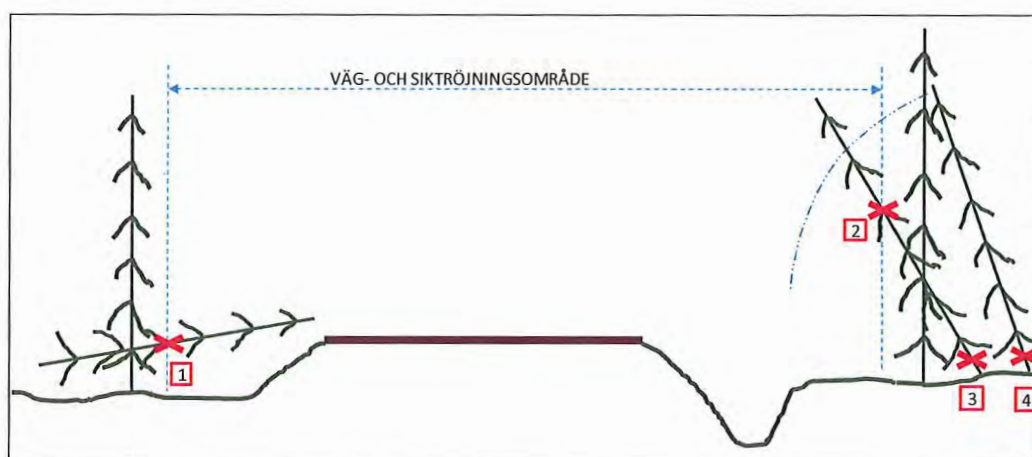
Utan hinder av naturreservatsföreskrifter äger väghållaren rätt att inom vägområdet vidta alla för vägens bestånd och brukande erforderliga åtgärder såsom t ex dikning, hyvling, grusning, dammbindning, trädfällning, sly- och buskröjning, trumbyten, snöröjning och halkbekämpning.

Utan hinder av naturreservatsföreskrifter äger väghållaren vidare rätt att fälla träd och röja sly och buskar utanför vägområdet, inom det s k siktröjningsområdet, intill en bredd av en meter där vägen är i huvudsak rak och intill en bredd om två meter i innerkurvor.

Definitioner av vägområde, siktröjningsområde och väganläggningens olika delar framgår av nedanstående principskiss.

Utan hinder av naturreservatsföreskrifter äger väghållaren rätt att fälla och/eller kapa s k farliga kantträd mm, i enligt med nedanstående principskiss.

Nedfallna träd som inkräktar i vägområde och/eller siktröjningsområde får kapas i gränsen för siktröjningsområdet (1).

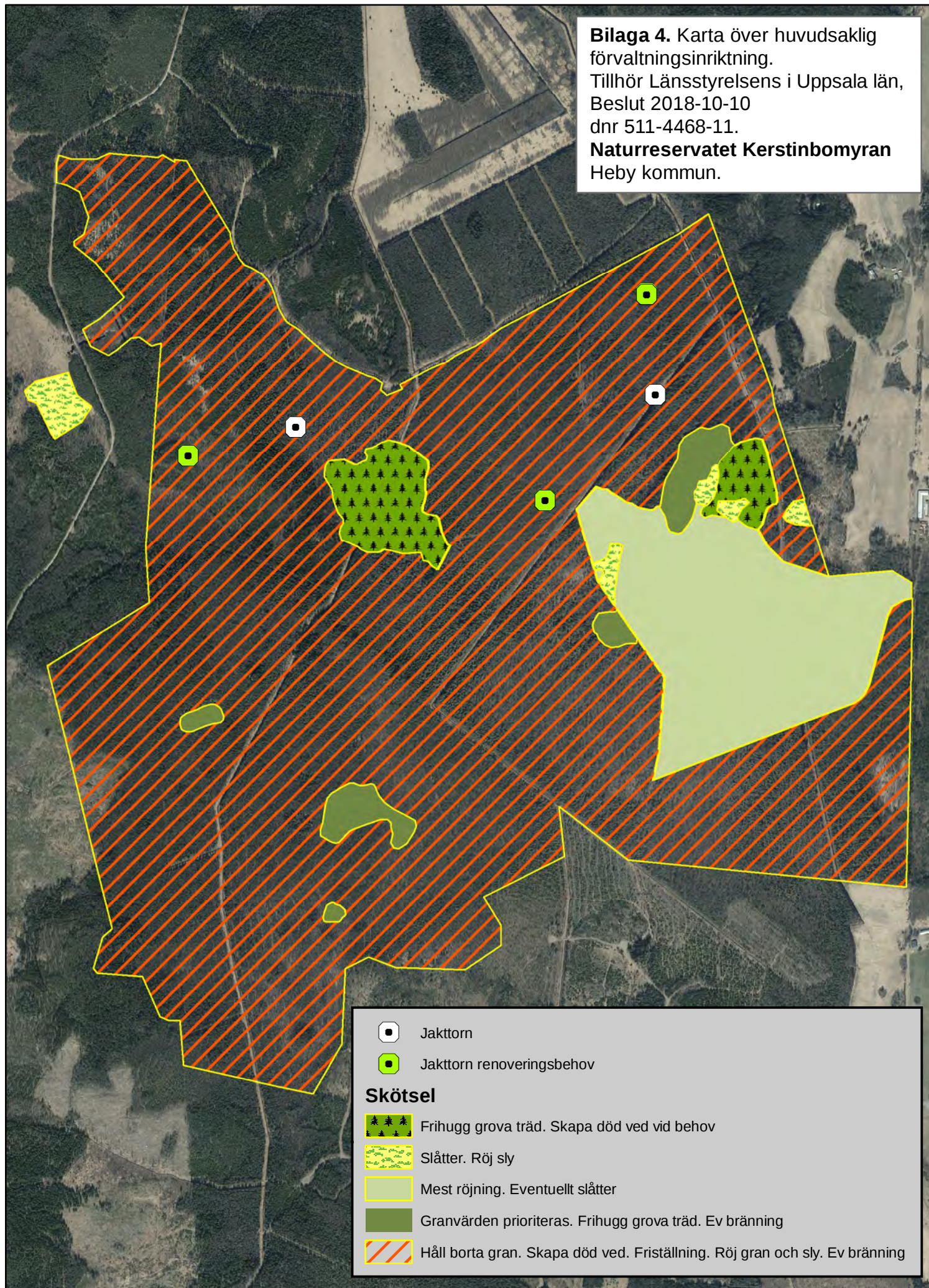
Lutande träd som inkräktar i vägområde och/eller siktröjningsområde får kapas vid gräns för siktröjningsområdet (2) alternativt vid rot (3).

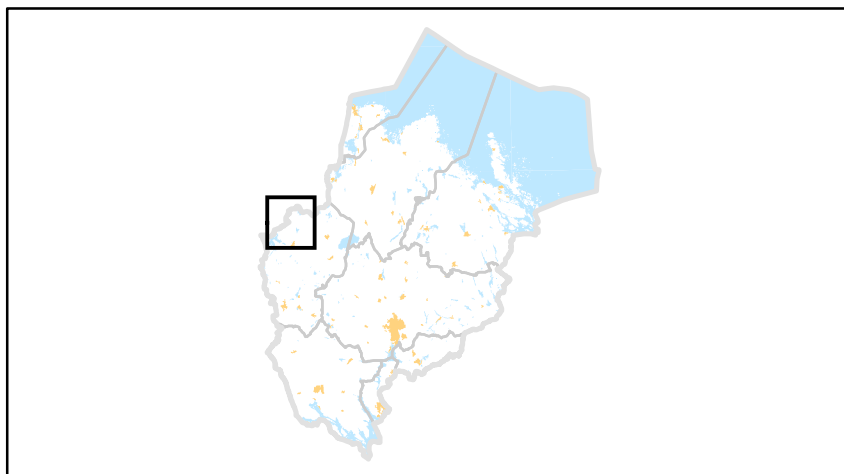
Lutande träd utanför siktröjningsområdet som riskerar att inkräkta i eller falla in i siktröjningsområdet och/eller vägområdet får kapas vid rot (4).

För samtliga fall gäller att fällda och/eller kapade träd, delar av träd mm, skall kvarlämnas i terrängen. Dock alltid utanför gräns till det s k siktröjningsområdet. Vid utförande av dessa åtgärder, liksom vid åtgärder för vägens bestånd och brukande i övrigt, skall väghållaren söka minimera åverkan i terrängen, d v s i möjligaste mån minimera skada på de naturvärden mm som naturreservatet syftar till att skydda.

Inför större arbeten, t ex efter omfattande stormfällning eller inför byte av vägtrumma/vägbro i vattendrag, bör länsstyrelsen underrättas i förväg om de planerade arbetena.

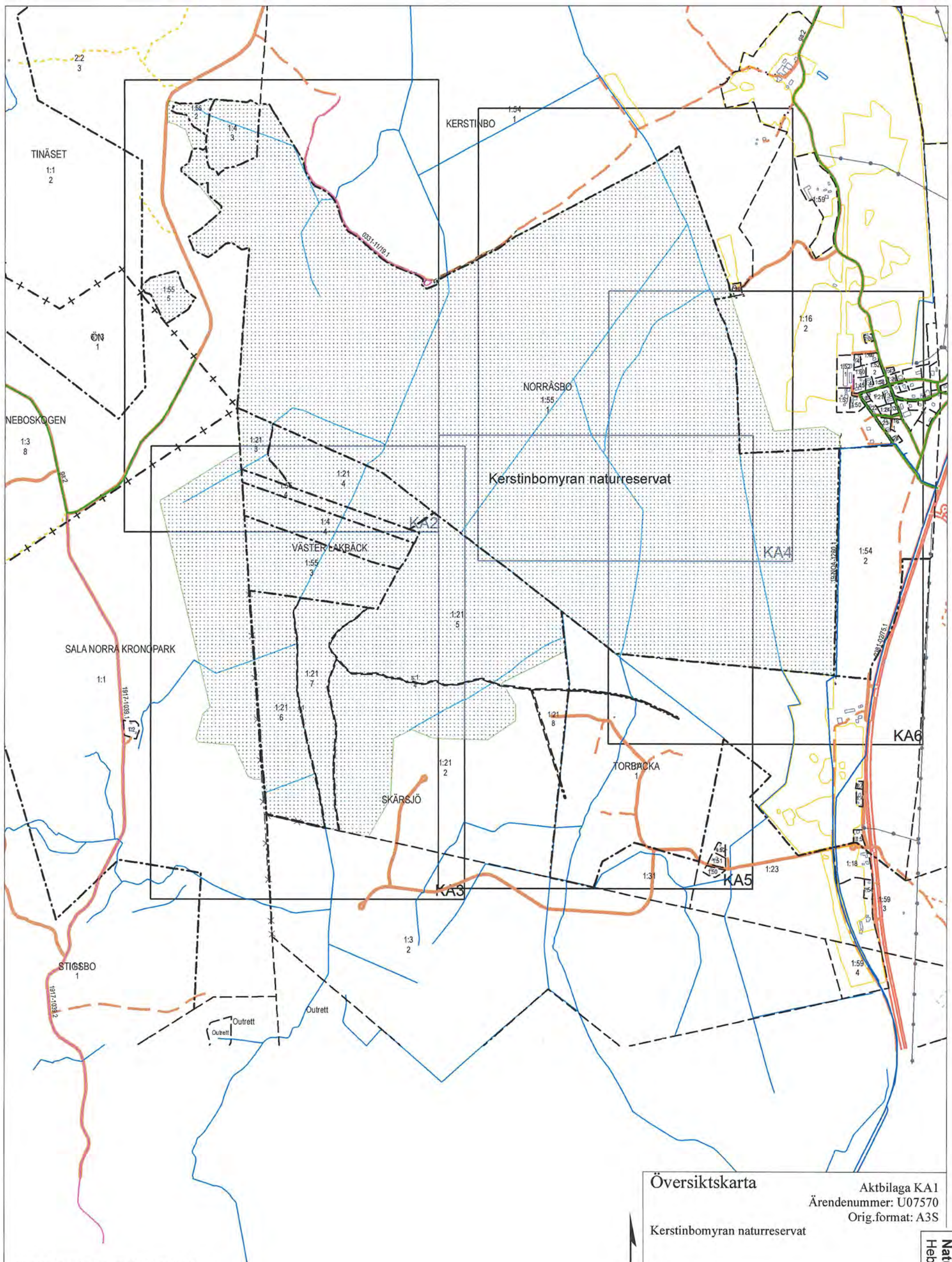
Bilaga 4. Karta över huvudsaklig förvaltningsinriktning.
Tillhör Länsstyrelsens i Uppsala län,
Beslut 2018-10-10
dnr 511-4468-11.
Naturreseptatet Kerstinbomyran
Heby kommun.

Bilaga 5. Översiktskarta.
Tillhör Länsstyrelsens i Uppsala län,
Beslut 2018-10-10
dnr 511-4468-11.
Naturreseptat Kerstinbomyran
Heby kommun.

Teknisk beskrivning, se aktbilaga TBE1.
Kartan innehåller detaljer med olika kvalitet.
Rättigheter och samfälligheter kan vara ofullständigt redovisade.
Matning utförd av Andreas Bäcklund, Gunnar Töyrä, Kent Lindholm och Thomas Eriksson.
Kartan gjord av Andreas Bäcklund

Översiktskarta

Aktbilaga KA1
Ärendenummer: U07570
Orig.format: A3S

Kerstinbomyran naturreservat

Kommun:
Län: Uppsala

Gunnar Eriksson
Förrättningslantmätare

Bilaga 6. Immåtningskarta.
Tilhör Länsstyrelsens i Uppsala län,
Beslut 2018-10-08.
dnr 511-4468-11.
Naturservatet Kerstinbomryan
Heby kommun.

Bilaga 8

Du kan överklaga beslutet

Om du inte är nöjd med Länsstyrelsens beslut, kan du **skriftligen** överklaga beslutet hos Regeringen. **Observera att du ska skicka eller lämna överklagandet till Länsstyrelsen i Uppsala län, 751 86 Uppsala. Du kan även skicka in överklagandet via e-post till uppsala@lansstyrelsen.se.** Det ska du göra därför att Länsstyrelsen måste pröva om överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare till Regeringen.

Tiden för överklagande

Ditt överklagande måste ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor från den dag beslutet senast tillkännagavs**. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ditt överklagande kan du be om att få ytterligare tid till att utveckla dina synpunkter och skälen till att du överklagar. Sedan är det Regeringen som beslutar om tiden kan förlängas eller inte.

Ditt överklagande ska innehålla:

- vilket beslut som överklagas, beslutets datum och diarienummer
- hur du vill att beslutet ska ändras
- varför du anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt

Skriv också följande uppgifter, om du inte tidigare lämnat dem:

- personnummer
- adress till bostaden
- telefonnummer där du kan nås
- eventuellt övriga uppgifter som behövs för att man ska kunna skicka handlingar till dig

Om du har handlingar eller annat som du anser stöder din uppfattning, bör du skicka med kopior på dessa.

Ombud

Du har rätt att anlita ett ombud för att sköta överklagandet åt dig. I så fall ska ombudet underteckna skrivelsen, bifoga en fullmakt i original från dig samt uppge sitt namn, adress och telefonnummer.

Ytterligare upplysningar

Behöver du veta mer om hur du ska göra, går det bra att ringa till Länsstyrelsen, telefon 010-22 33 000. **Fråga efter den som varit föredragande i beslutet.**

Skötselplan för naturreservatet

Kerstinbomyran

Heby kommun

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

SKÖTSELPLANENS SYFTE	3
SYFTET MED RESERVATET OCH DESS SKÖTSEL	3
BESKRIVNINGSDDEL	4
Uppgifter om naturreservatet	4
Allmän beskrivning	5
Historisk och nuvarande markanvändning	6
Hydrologi	7
Åtgärdsprogram för hotade arter	8
Områdets bevarandevärden	8
Biologiska värden	8
Limniska värden	12
Geovetenskapliga värden	13
Kulturhistoriska värden	13
Värden för friluftslivet	13
Prioriterade bevarandevärden	14
Beskrivning av byggnader	14
KÄLLFÖRTECKNING	15
Publicerade skrifter	15
Opublicerade skrifter	15
Digitala källor	15
Kartmaterial	15
Muntliga uppgifter	15
PLANDEL	16
Övergripande skötsel	16
Beskrivning, bevarandemål och skötselåtgärder	17
Skötselområde A: Lövsumpskog – 142,5 ha	17
Skötselområde B: Björkdominerad skog – 130,1 ha	19
Skötselområde C: Lövrik blandskog – 30,7 ha	20
Skötselområde D: Björkdominerad blandskog – 84,2 ha	21
Skötselområde E: Barrblandskog – 13,8 ha	23
Skötselområde F: Moränholmar – 9,9 ha	24
Skötselområde G: Yngre blandskog – 72,6 ha	25
Skötselområde H: Ungskog med inslag av grova tallar – 15,3 ha	26
Skötselområde I: Långvindsängen – 2,5 ha	27
Anordningar för friluftslivet	28
Restaurering av hydrologiska förhållanden	29
Upplysningar	30
Upplag m.m.	30
Rensning av diken	30
Jakt	30
Fornlämningar	30
Kulturlämningar	30
UPPFÖLJNING AV SKÖTSELÅTGÄRDER	30
UPPFÖLJNING AV BEVARANDEMÅL	31
SAMMANFATTNING OCH PRIORITERING AV ÅTGÄRDER	31
BILAGA	31

SKÖTSELPLANENS SYFTE

Skötselplanen avser främst att ge anvisningar om hur reservatet ska förvaltas för att syftet med naturreservatet ska tillgodoses. Skötselplanen kan, inom ramen för syfte och föreskrifter, justeras vid behov. Länsstyrelsen ansvarar för revidering och fastställande av skötselplaner.

SYFTET MED RESERVATET OCH DESS SKÖTSEL

Syftet med naturreservatet

Syftet med reservatsbildningen är att bevara biologisk mångfald och att skydda, vårda och återställa värdefulla naturmiljöer och livsmiljöer för skyddsvärda arter.

Det preciserade syftet med naturreservatet Kerstinbomyran är att:

- vårda och bevara yngre och äldre björkdominerade skogar, barrdominerade moränbackar och öppna ängsytor samt den biologiska mångfald som förekommer i dessa miljöer,
- återställa lövskogsmiljöer påverkade av graninväxning eller skogsbruk till lövdominerade skogar lämpliga som livsmiljö för vitryggig hackspett och andra skyddsvärda arter,
- skydda och bevara ett större, sammanhängande lövskogsområde som fungerar som häckningsplats för ett stort antal hotade fågelarter,
- inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald och naturmiljöer tillgodose behovet av områden för friluftslivet.

Syftet ska uppnås genom att:

- ❖ inte tillåta skogsbruk eller exploaterande verksamheter,
- ❖ skogsmarken sköts med naturvårdsinriktade huggningar och röjningar,
- ❖ områden med planterad barrskog återställs till lövträdsrik naturskog,
- ❖ genomföra åtgärder som gynnar prioriterade arter,
- ❖ införa förbud mot jakt på fågel,
- ❖ underlätta tillgängligheten till området och vidta åtgärder för att underlätta allmänhetens friluftsliv.

BESKRIVNINGSDDEL

Uppgifter om naturreservatet

Naturreservatets namn	Kerstinbomyran
NVR-id	2014501
Länsstyrelsens objekt nr	0331-02 -169
Kommun	Heby
Distrikt	Nora
Fastigheter:	Norråsbo 1:55, Väster Lakbäck 1:4, Kerstinbo 1:16
Fastighetsanknutna rättigheter:	Samfällighet för vägar och diken (Skärsjö s:1, akt 19-NOA-156). Jakträttsupplåtelser (Länsstyrelsens diarienummer 321-7407-08, 512-3996-10, 512-4820-10, 512-4513-16, samt 512-3805-16)
Markavvattningsföretag	Kerstinbo-Skärsjö Samfällighetsförening
Lägesbeskrivning	Kerstinbomyran ligger ca 3 mil norr om Heby och ca 5 mil nordväst om Uppsala, se bilaga 5 i beslutet.
Centrumkoordinater (SWEREF99TM)	X: 606442, Y: 6679343
Kartblad Index 100 km	66G
Kartblad Index 5 km	66G 7a NO, 66G 8a SO
Naturgeografisk region	26 Skogsslätten syd om Limes
Huvudsaklig objektkategori	Ls, Klubbalskog och annan lövsumpskog
IUCN-kategori	Ia, Strikt naturreservat (Strict Nature Reserve)
Ägarkategori(er)	Staten, privata
Areal	Totalareal: 501,6 hektar, varav 501,6 hektar landareal
Naturtyper (enligt KNAS)	Triviallövskog 135.5 ha Impediment 1.1 ha Sumpskogsimpediment 0.1 ha Lövblandad barrskog 87.1 ha Lövsumpskog 112.3 ha Granskog 13.9 ha Barrsumpskog 60.8 ha Triviallövskog med ädellövsinslag 6.6 ha

	Hygge/Brandfält 53.1 ha Ädellövskog 0.5 ha Barrblandskog 6.6 ha Tallskog 9.3 ha
Förvaltare av naturreservatet	Länsstyrelsen i Uppsala län

Allmän beskrivning

Naturreservatet Kerstinbomyran är beläget ca tre mil norr om Heby och drygt fem mil nordväst om Uppsala. Naturreservatet ligger i Heby kommun. Kerstinbomyran är ett utdikad våtmarksområde, till största delen bevuxet med glasbjörk. Det är ett av östra Svealands största lövskogsbestånd. Skogen växer på myrmark som vuxit igen sedan hävden upphörde under 1900-talets första hälft. Kerstinbomyran dikades under 1950-talet för att förbättra trädens tillväxt och detta gynnade glasbjörken. I området finns även moränbackar bevuxna med tall och gran samt öppna områden som tidigare varit ängsmark. Dessa naturtyper ger förutsättningar för en hög diversitet av arter, främst insektsarter och fåglar.

Områdets bevarandevärden är främst knutna till de värdefulla björkskogsmiljöerna och Kerstinbomyran är unikt för länet med sin stora areal sammanhängande björkskog. Många krävande och hotade arter är beroende av denna naturtyp och flera naturvårdsintressanta och rödlistade skalbaggs- och fågelarter finns i området. Inslaget av döda träd varierar, men överlag finns god tillgång på död ved i området. Både angrepp av björkticka, eldticka och fnöskticka förekommer rikligt, vilket ger goda förutsättningar för en värdefull insektsfauna.

Fågellivet är generellt rikt på Kerstinbomyran. Ett stort antal arter som omfattas av EU:s fågeldirektiv har noterats häcka i området. Biotopen är lämplig för vitryggig hackspett och flera andra arter som är beroende av lövskog. Området omfattas av åtgärdsprogrammet för bevarande av vitryggig hackspett och åtgärdsprogrammet för björklevande skalbaggar i Norrland.

Reservatets naturvärden förstärks av närheten till Färnebofjärdens nationalpark, som ligger i nära anslutning västerut.

Naturreservatet ingår i värdetrakten Nedre Dalälven som är utpekad i den regionala strategin för formellt skydd av skog i Västmanland och Uppsala län (2006). Skogstyper som är utpekade i denna värdetrakt är barr- och lövnaturskogar, svämskogar, lövsumpskogar och lövbrännor.

Historisk och nuvarande markanvändning

Kerstinbo omtalas första gången 1453 och under 1500-talet och framåt fanns här gårdsbebyggelse omfattande ett skattmantal. Från 1620-talet bestod detta av två gårdar, från 1640-talet tre gårdar och från 1650-talet fyra gårdar i byn. Gårdarna använde troligen reservatsområdet till bete för djuren samt slätter på ängsmarkerna.

År 1900 öppnade järnvägen mellan Sala-Gysinge-Gävle. Denna behövdes för transporter till och från Gysinge bruk. Efter att järnvägen tillkommit ökade invånarantalet och Kerstinbo stationssamhälle bildades något söder om byn. Järnvägen lades ned på 1960-talet och banan revs upp 1971. Banvallen finns kvar i den östra delen av reservatet.

Enligt generalstabskartan (Bild 1) bestod området år 1859 av två mossar: Långmossen och Fämossen. På denna karta ser man även järnvägens sträckning utmed reservatets östra kant.

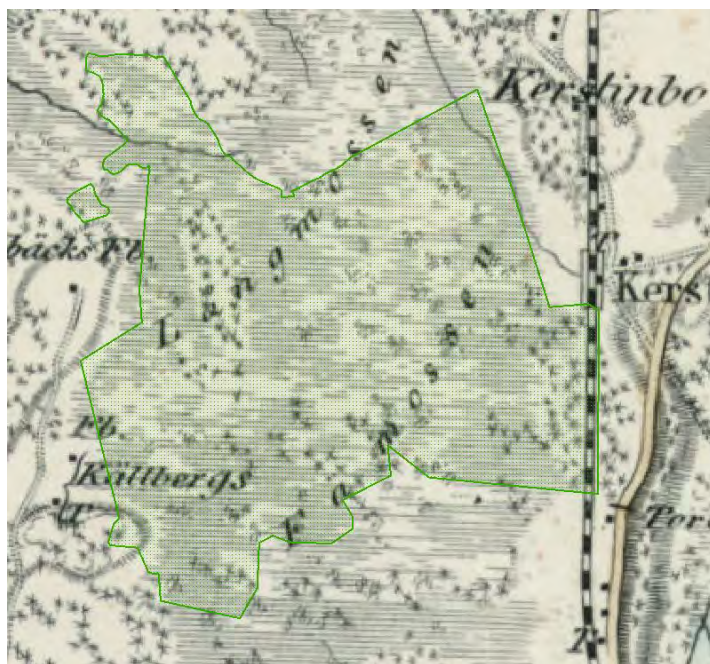

Bild 1: Generalstabskartan från 1859. Det svagt gröna, prickade området är naturreservatets yta.

På häradskartan (1905–1911), bild 2, kan man se att det då fanns större ängsmarker i den norra och sydvästra delen av reservatet. Största delen av området bestod dock av våtmark bevuxen med lövträd. Våtmarken användes sannolikt till bete. I anslutning till Kerstinbo by fanns två åkrar. På de moränholmar som är uttridade växte det barrträd, då som nu. Även på denna karta kan man se järnvägens sträckning.

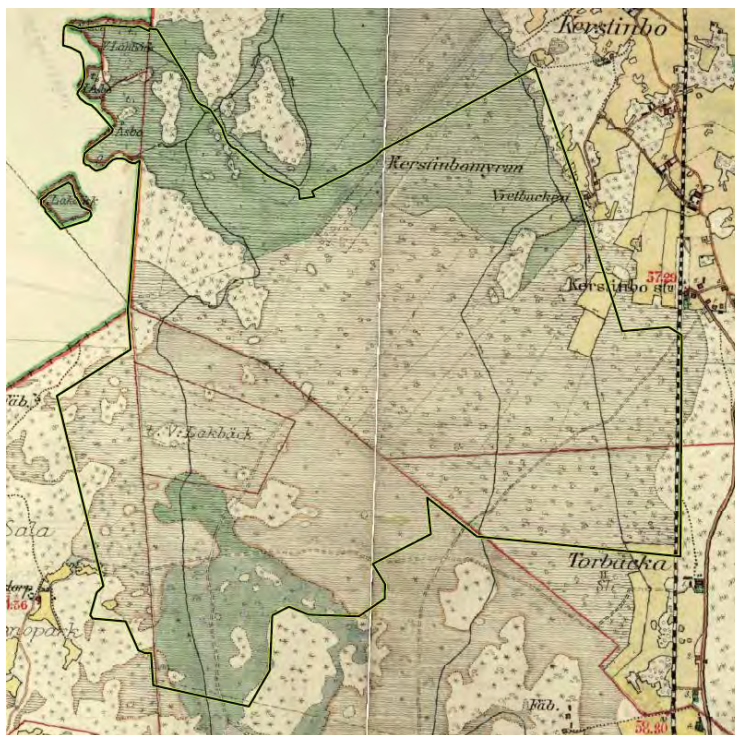

Bild 2: Häradskartan från år 1905–1911. Reservatets gräns är markerad med gulsvart, heldragen linje. Ängsmarker är gröna, våtmarker gråbruna och åkrar är gula på denna karta. De ljusare partierna är några av de moränholmar som utgör skötselområde F i denna skötselplan.

Skärsjö-Torbacka och Kerstinbo dikningsföretag bildades år 1937. Syftet med företagen var att med hjälp av diken och vallar hindra översvämningar från Dalälven. Dessa två företag slogs 1953 ihop till ett större torrlägningsföretag, se vidare under rubriken hydrologi.

Länsstyrelsen i Västmanland beviljade tillstånd för torvtäkt i området 1999. Beslutet överklagades och upphävdes av regeringen år 2004. År 2005 togs beslut om det intermistiska naturreservatet Kerstinbomyran för att förhindra skogsbruk och exploatering.

Hydrologi

Kerstinbomyran ingår i Dalälvens avrinningsområde. Naturreservatet utgör en del i Kerstinbo-Skärsjö torrlägningsföretag från 1953 (år 2010 ombildat till Kerstinbo-Skärsjö Samfällighetsförening). Avrinningsområdet för markavvattningsföretaget uppgår vid utloppet till ca 25,7 km² (se bilaga 2 i beslutet). Åtta skyddsvallar uppfördes för att skydda området från översvämning orsakad av höga vattenstånd i Dalälven. Regleringen innebär en avsänkning av medelvattenytan på ca 0,9 meter i myrens kärnområde.

Åtgärdsprogram för hotade arter

Området omfattas av åtgärdsprogrammet för bevarande av vittryggig hackspett och dess livsmiljö samt åtgärdsprogrammet för björklevande skalbaggar i Norrland. Vittryggig hackspett och nordlig blombeck, som omfattas av dessa program, är även ansvarsarter för Uppsala län; de är de enda ansvarsarterna som förekommer i reservatet.

Områdets bevarandevärden

Biologiska värden

Arter med prioriterat bevarandevärde är understrukna.

Området domineras av glasbjörk. Gran har etablerat sig i olika omfattning under björken, i vissa delområden rikligt. Naturvärdena är främst knutna till glasbjörk samt till död lövved i olika nedbrytningsstadier och dimensioner. Det finns mindre områden med äldre tall och gran som också är viktiga för områdets naturvärden. Tillgången på död ved är central för att behålla och utveckla områdets värden. Fnöskticka och björkticka är vanliga på björkarna. De rötter veden på olika sätt och kallas brun- respektive vitrötare efter den färg som veden får vid nedbrytningen. De strukturer och miljöer som bildas i vit- och brunrötad ved attraherar olika insektsarter.

Kerstinbomyran ligger i Nedre Dalälvens värdestrakt för vittryggig hackspett och är förutom av intresse för återetableringen av vittryggig hackspett intressant för en rad av dess följearter. Vittryggig hackspett observerades i reservatet fram till mitten av 1980-talet. Det är troligt att den häckat i reservatet fram till 1970-talet. Arten behöver stora arealer lövskog med stor andel död ved där det endast är mindre graninslag.

Den mindre hackspetten häckar i lövskog med rik tillgång på död lövved. Det största hotet mot arten är gallring av lövträd. Även den tretåiga hackspetten är beroende av död ved, både björk och gran. Bivråk häckar i löv- eller blandskog. Arten livnär sig under sommaren på bon av gaddsteklar (främst humlor och getingar), grodor och småfågelungar.

Tjädern utnyttjar en stor del av naturreservatet. Arten förekommer främst i områden med stor andel uppvuxen, relativt gles tallskog som är minst 30 år, och gärna minst 60–70 år gammal. Den undviker större hyggen och andra öppna områden. Sumpskogar och myrkanter är mycket viktiga miljöer, särskilt för hönorna och kycklingarna. Hönorna föder upp kycklingarna i områden med god tillgång på skydd och föda i form av insekter, oftast i områden med en mosaik av fuktig blåbärsgranskog, myrkanter och sumpskogar.

Skalbaggen nordlig blombeck är beroende av vitrötad ved. Liksom många andra insekter är den också beroende av ett varmt lokalklimat med solbelysta partier. Larvutvecklingen sker i grova, stående, döda och solexponerade stammar eller högstubbar av björk, i undantagsfall även av asp. Arten visar en tydlig preferens för brända träd. Larvutvecklingen sträcker sig över tre år. Förpuppningen sker i början av juni och de fullbildade skalbaggsarna visar sig krypande på träden från mitten av juni till slutet av juli. Arten kan ibland hittas på hallon och olika flockblomstriga växter tex. älggräs. Det största hotet mot arten är brist på solbelysta högstubbar av björk, varför det är viktigt att ta bort igenväxning av gran.

Större flatbagge är en skalbaggsart som är knuten till solexponerad död ved av gran och björk. Arten går enbart i grov ved som brunrötats genom inverkan av klibbticka. Det största hotet mot arten är brist på död ved i form av högstubbar av gran och björk.

Ängsmetallvinge är en svärmarart som i denna del av landet förekommer på öppna torrängsmarker. Arten övervintrar som larv och dessa livnär sig på ängssyra och bergssyra. Flygtid för den fullbildade, grönglänsande fjärilen är juli månad, då den kan ses födosöka på olika blommor. Igenväxning och hårt bete är största hoten mot arten. Sannolikt inverkar även tidigarelagd slåtter och balning av hö negativt. Fragmenteringen av artens lokaler gör att lokala utdöenden riskerar att inte återkoloniserar.

Längs vattendrag, oftast i strandmiljöer, växer sumpviol. Arten finns även på fuktängar och kärr. Det största hotet mot arten är dikning, kalavverkning och omfattande röjning.

Vedtrappmossan växer på murken ved och arten föredrar lågor av gran och tall. Det största hotet mot arten är avverkning och brist på död ved.

På ved av barr- och lövträd, särskilt på gamla, såväl grova som klena, mer eller mindre avbarkade stubbar av gran och björk växer brunpudrad nållav. Arten förekommer oftast i fuktiga skogar av naturskogskaraktär och är beroende av hög, jämn luftfuktighet. Det största hotet mot arten är avverkning.

Ullticka är en vednedbrytande svamp som orsakar vitröta. Arten växer på grova granlågor. Det största hotet mot arten är avverkning. Svampen granticka är en nedbrytare som nästan enbart växer på gran. Det största hotet mot arten är avverkning. Tallticka är en parasitsvamp som orsakar vitröta i ved. Arten växer oftast på stammen av levande, gammal tall. Tallen ska vara över 100 år och gärna mer än 150 år. Det största hotet mot arten är brist på gammal tall och igenväxning av gran.

Naturvårdsarter

Begreppet naturvårdsarter är en samlingsterm för arter som är extra skyddsvärda, genom att de indikerar att ett område har höga naturvärden eller i sig själva är av särskild betydelse för biologisk mångfald. Idag omfattar detta begrepp juridiskt skyddade arter, typiska arter, rödlistade arter, ansvarsarter, signalarter och nyckelarter. Typiska arter är arter vars förekomst indikerar s.k. gynnsam bevarandestatus hos aktuell naturtyp enligt EU:s art- och habitatdirektiv.

Fåglar

<i>Aegithalos caudatus</i>	stjärtmes	§	
<i>Aegolius funereus</i>	päruggla		F
<i>Columba oenas</i>	skogsduva	§	
<i>Dendrocopos leucotos</i>	vitryggig hackspett	CR	F, P, C
<i>Dendrocopos minor</i>	mindre hackspett	NT	
<i>Dryocopus martius</i>	spillkråka	NT	F
<i>Ficedula parva</i>	mindre flugsnappare		F
<i>Glaucidium passerinum</i>	sparvuggla		F
<i>Grus grus</i>	trana		F
<i>Hippolais icterina</i>	härmsångare	§	
<i>Jynx torquilla</i>	göktyta	§	
<i>Lyrurus tetrax</i>	orre		F
<i>Pandion haliaetus</i>	fiskgjuse		F
<i>Poecile palustris</i>	entita	§	
<i>Pernis apivorus</i>	bivråk	NT	F
<i>Phylloscopus sibilatrix</i>	grönsångare	§	
<i>Picoides tridactylus</i>	tretåig hackspett	NT	F
<i>Picus canus</i>	gråspett		F
<i>Strix uralensis</i>	slaguggla		F
<i>Tetrao urogallus</i>	tjäder		F
<i>Tetrastes bonasia</i>	järpe		F

Insekter

<i>Adscita statice</i>	ängsmetallvinge	NT	
<i>Dorcatoma robusta</i>	robust tickgnagare		
<i>Leptura nigripes</i>	nordlig blomcock	EN (§)	P, C
<i>Melitaea diamina</i>	sotnätjäril	NT	
<i>Nitidula rufipes</i>	glansbagge		
<i>Neomida haermorrhoidalis</i>	rödhalsad svartbagge		
<i>Peltis grossa</i>	större flatbagge	NT	s
<i>Scardia boletella</i>	jättesvampmal	NT	s

Kärlväxter

<i>Chrysosplenium alternifolium</i>	gullpudra	
<i>Dryopteris cristata</i>	granbräken	s
<i>Huperzia selago ssp. selago</i>	vanlig lopplummer	§
<i>Lycopodium annotinum</i>	vanlig revlummer	§
<i>ssp. annotinum</i>		
<i>Viola uliginosa</i>	sumpviol	NT

Mossor

<i>Anastrophyllum hellerianum</i>	vedtrappmossa	NT	s
-----------------------------------	---------------	----	---

Lavar

<i>Chaenotheca gracillima</i>	brunpudrad nållav	NT	s
-------------------------------	-------------------	----	---

Svampar

<i>Phellinus chrysoloma</i>	granticka	NT	s
<i>Phellinus ferrugineofuscus</i>	ullticka	NT	s
<i>Phellinus pini</i>	tallticka	NT	s
<i>Phellinus viticola</i>	vedticka		s
<i>Phlebia centrifuga</i>	rynkskinn	VU	s

Teckenförklaring:

- F = Arten omfattas av EU:s fågeldirektiv
A = Arten omfattas av EU:s art- och habitatdirektiv
s = Signalart enligt Skogsstyrelsen (2005)
§ = Arten är fridlyst i Sverige
(§) = Arten är fridlyst i vissa delar av landet
P = Arten omfattas av ett åtgärdsprogram för hotade arter
C = Ansvarsart i Uppsala län
t = Typisk art enligt EU:s art- och habitatdirektiv

Hotkategori i Sverige enligt rödlistan (2015):

- CR = Critically endangered Akut hotad
EN = Endangered Starkt hotad
VU = Vulnerable Sårbar
NT = Near threatened Nära hotad
DD = Data deficient Kunskapsbrist

Limniska värden

Naturreseptatet ligger i anslutning till Dalälven. Det genomkorsas av stora krondiken (se bild 3) och ett antal mindre diken. De stora diken ingår i markavvattningsföretaget och rensas med jämna mellanrum. Vid den rensning som gjordes 2012 handrensades ett par sträckor (se bild 4) och några mindre diken undantogs från rensning. Det saknas inventering av limniska värden i reservatet.

Bild 3: Ett av de stora krondiken som genomkorsar reservatet.

Bild 4: En av de sträckor som handrensades vid den dikesrensning som gjordes av markavvattningsföretaget år 2012.

Geovetenskapliga värden

Större delen av reservatet vilar på berggrund av granit, som är täckt av organiska jordarter. Ett par stråk av ultrabasisk, basisk och intermediär berggrund sträcker sig in i reservatets västra (Gjusberget) och nedre östra kant. Här och var i området finns moränavlagringar, varav Gjusberget är den största. Några små lerområden kan också noteras. Längst ner i östra kanten av reservatet skiljer sig jordarten markant; här består det av sand samt berg i dagen.

Kulturhistoriska värden

I området finns enligt fornminnesregistret två kulturhistoriska lämningar (för lokalisering, se bilaga 7.1).

- Nora 156:1 – övrig kulturhistorisk lämning med osäker datering. Fyndplats för benspets.
- Nora 394:1 – övrig kulturhistorisk lämning med osäker datering: järnålder – nyare tid. Område med kolbotten och rest av koja.

Värden för friluftslivet

Längs den östra gränsen av naturreservatet går den gamla banvallen som är ganska flitigt utnyttjad som promenadstig av allmänheten (för lokalisering, se bilaga 7.1). Vidare ligger reservatet i anslutning till Färnebofjärdens nationalpark, som är av stort värde för friluftslivet. Kerstinbomyran är annars relativt oåtkomligt. Genom reservatet går flera krondiken som är svåra att passera, övergångar finns dock på några platser i reservatet. Detta, tillsammans med bitvis tät skog, gör att naturreservatet är ganska otillgängligt och av mindre intresse för friluftslivet. Området är dock ornitologiskt och entomologiskt intressant.

Prioriterade bevarandevärden

Markslag och naturtyp: yngre och äldre glasbjörkbestånd på våtmark, moränbackar med barrskog, randmiljöer samt ängsmark

Strukturer: död ved, unga och gamla lövträd och äldre barrträd

Växt-, svamp- och djursamhällen: fåglar, vedskalbaggar, vedlevande svampar

Arter:	<i>Dendrocopos leucotos</i>	vitryggig hackspett
	<i>Dendrocopos minor</i>	mindre hackspett
	<i>Pernis apivorus</i>	bivråk
	<i>Tetrao urogallus</i>	tjäder
	<i>Picoides tridactylus</i>	tretåig hackspett
	<i>Leptura nigripes</i>	nordlig blombock
	<i>Peltis grossa</i>	större flatbagge
	<i>Viola uliginosa</i>	sumpviol
	<i>Anastrophyllum hellerianum</i>	vedtrappmossa
	<i>Chaenotheca gracillima</i>	brunpudrad nållav
	<i>Phellinus chrysoloma</i>	granticka
	<i>Phellinus ferrugineofuscus</i>	ullticka
	<i>Phellinus pini</i>	tallticka
	<i>Adscita statices</i>	ängsmetallvinge

Beskrivning av byggnader

Vid norra gränsen till naturreservatet ligger en jaktstuga som inte ingår i reservatet och den berörs inte heller av reservatföreskrifterna.

KÄLLFÖRTECKNING

Publicerade skrifter

ArtDatabanken, 2015. Rödlistade arter i Sverige 2015. ArtDatabanken, SLU, Uppsala.
Länsstyrelsen i Uppsala län, 2017. Länsplan för värdefulla lövskogsmiljöer i Uppsala län – för vitryggig hackspett med följarter. Länsstyrelsens meddelandeserie 2017:04.
Länsstyrelsen i Västmanlands län och Skogsstyrelsen, 2006. Strategi för formellt skydd av skog i Västmanlands län.
Naturvårdsverket, 2008. Åtgärdsprogram för björklevande vedskalbaggar i Norrland 2008 – 2012. Rapport 5843.
Naturvårdsverket, 2017: Åtgärdsprogram för vitryggig hackspett 2017 – 2021. Rapport 6770.
Naturvårdsverket, 2018. Skötselplan för Färnebofjärdens nationalpark.
Nitare, J. (red.), 2005. Signalarter - Indikatorer på skyddsvärd skog. Flora över kryptogamer. Skogsstyrelsens förlag, Jönköping.

Opublicerade skrifter

Hedgren, O. 2015. Inventering av nordlig blomcock på Kerstinbomyran och andra lokaler i norra Uppland samt skötselförslag. Länsstyrelsen.
Holmstedt, S. 2005. Underlag för diskussion om naturreservat och naturvårdsavtal i Kerstinbomyrans omgivningar. SNF:s projekt nedre Dalälven.

Digitala källor

ArtDatabanken, Artfakta. <http://www.artdatabanken.se/vaara-tjaenster/artfakta/>
Riksantikvarieämbetet. 2011. Fornlämningsregister, tillgängligt på <http://www.fmis.raa.se/cocoon/fornsok/search.html>
Skogsstyrelsen, Skogens pärlor, tillgänglig på <https://www.skogsstyrelsen.se/skogensparlor>
Wikipedia Kerstinbo: <https://sv.wikipedia.org/wiki/Kerstinbo>

Kartmaterial

Lantmäteriets digitala häradsökonomiska karta. Buckarby, Skekarsbo. Kartlagd 1905–1911.
Lantmäteriets digitala generalstabskarta. Gysinge. J243-91-1. Kartlagd 1859.

Muntliga uppgifter

Stig Holmstedt, fältbesök 2016-03-16
Ulrik Lötberg, fältbesök 2016-03-16
Sebastian Kirppu, fältbesök 2016-10-26

PLANDEL

Övergripande skötsel

Övergripande skötsel för reservatet är att lövskogsvärden ska prioriteras genom att gran avverkas, röjs eller ringbarkas. Undantag är moränholmar med gammal granskog (skötselområde F, bilaga 7.1). På dessa ska granvärden prioriteras. Två områden i reservatet ska undantas vad gäller avverkning och röjning av gran (skötselområde E, bilaga 7.1). Dock kan man vid behov friställa enstaka värdefulla träd samt eventuellt skapa död granved genom ringbarkning i detta område. Eftersom reservatet är stort och komplext är det inte möjligt att ange specifik skötsel på detaljnivå. Här anges dock ett antal principer som bör följas:

Uttag av träd:

Generellt bör avverkade träd lämnas i reservatet. Det finns dock en del områden där granen tagit överhanden samt granplanteringar i ytterkanterna av reservatet där de avverkade träden bör tas ut. Bestånden är här så täta att granen bör avverkas med maskin och forslas bort för att lövskogsvärdena ska kunna bevaras och utvecklas. Vidare är det nödvändigt att ta ut gran för att inte riskera granbarkborreangrepp på intilliggande mark. Det är dock viktigt att en del död ved av gran skapas, till exempel genom att man i samband med avverkningen skadar ett antal granar.

Granvärden:

Kerstinbomyran är unikt med sina stora arealer glasbjörk. Skötseln ska därför i stort gynna lövvärden. Det finns dock områden där granvärden ska prioriteras före lövvärden. De följer dessa principer:

- Granen är äldre, 100 år eller mer.
- Självgallrande bestånd.
- Granar med gammelgranslav.
- Död ved, torrakor.
- Örttrikt fältskikt.

Skapa stående död ved:

En viktig åtgärd är att öka andelen död ved i reservatet. Skapande av död ved bör följa dessa principer:

- Skapande av död ved bör i första hand göras i grupp.
- Den döda veden bör vara solbelyst.
- Kan göras genom ringbarkning eller skada stam med maskin.
- Både gran och björk, ej asp.

Grova tallar:

Det finns gott om tall i reservatet. På moränholmarna finns en del äldre tall som växer tillsammans med gran. Följande principer bör gälla för tall:

- Grova tallar bör friställas generellt.
- Se till föryngringen av tall så att det finns en kontinuitet av boträd för havsörn och fiskgjuse.

Diken

Reservatet korsas av ett antal krondiken och mindre diken. Merparten av dessa ingår i det tidigare nämnda markavvattningsföretaget. Följande principer bör gälla:

- Lövträd bör komma upp längs diken. Detta gör att fisk och andra vattenlevande organismer får en mer gynnsam livsmiljö.
- Diken som har ett värdefullt trädsikt intill bör handrensas.

Brukningsvägar och öppna marker:

Det finns ett flertal äldre brukningsvägar och rester av ängsmark i reservatet. Dessa är värdefulla för fåglar, insekter och flora. Brukningsvägarna bör hållas öppna genom röjning vart femte år och ängsmarkerna genom slåtter varje år, om möjligt.

Beskrivning, bevarandemål och skötselåtgärder

Reservatet har delats upp i 9 skötselområden. För avgränsning av områdena A-I, se skötselområdeskarta, bilaga 7.1. Reservatsområdet är mosaikartat och gränsen mellan olika skötselområden är diffus. Mindre delar av skötselområdena kan avvika väsentligt från skötselområdet i stort.

Skötselområde A: Lövsumpskog – 142,5 ha

Beskrivning: Området domineras av äldre skog bestående av glasbjörk med inslag av gran, tall och al. Skogen är ca 100 år gammal. Trädsiktet är glest, vilket ger gott om solexponerad död ved. I anslutning till skötselområdet finns små öppna områden som är rester av gammal ängsmark/åkermark. Dessa miljöer är viktiga eftersom de ofta fungerar som refuger för den äldre ängsväxtfloran, med många örter som är viktiga nektarkällor för insekter.

Skötselområdet är ett kärnområde för många arter som är beroende av lövskog. Ett flertal fåglar har påträffats inom skötselområdet, bland annat tjäder, slaguggla, sparvuggla, tretåig hackspett, järpe, mindre hackspett, orre, gråspett, spillkråka och stjärtmes. Inom området har även skalbaggsarterna större flatbagge, robust ticknagare och rödhalsad svartbagge samt fjärilsarterna ängsmetallvinge och sotnätfjäril noterats. Bland de kärlväxter som påträffats kan nämnas sumpviol, gullpudra och revlumner. Området är en potentiell livsmiljö för vitryggig hackspett.

Bevarandemål: Lövsumpskog med stor andel död ved i olika grovlek och nedbrytningsgrad. Skyddsvärda arter knutna till lövskog på våtmark förekommer rikligt. Det finns öppna solbelysta gräsmarker med inslag av örter samt livsmiljöer för vitryggig hackspett, mindre hackspett, tjäder, tretåig hackspett, större flatbagge och sumpviol.

Skötselåtgärder: Restaurering:

- Håll borta gran. Lämna kvar en del av det borttagna i området. Åtgärden genomförs för prioriterade arter knutna till glasbjörk.
- Røj bort igenväxningsvegetation på de öppna ytorna och brukningsvägarna. Bortröjt sly läggs ihop i högar inom området.
- Om det är praktiskt möjligt kan bränning utföras i delar av området.

Skötselområde A: Lövsumpskog

Löpande:

- Håll borta gran. Lämna kvar en del av det borttagna i området.
- Lövslä lämnas för att skapa återväxt av lövträd.
- Røj igenväxningsvegetation på de öppna ytorna (gläntorna) och brukningsvägarna vart femte år. Bortröjt sly läggs ihop i högar inom området.
- Slätter på de öppna gamla ängsmarkerna varje år, om det är praktiskt möjligt. Det slagna tas bort från ängsytan.
- Frihugg grova träd.

En av öppna ytorna inom skötselområde A

Skötselområde B: Björkdominerad skog– 130,1 ha

Beskrivning: Skötselområdet består till största delen av äldre björk. Här finns även mycket tall, men graninväxning pågår. Området bär spår av skogsbruk.

Den här delen av reservatet är ett kärnområde för tjäder. Vidare förekommer entita, nötväcka, grönsångare och trädgårdssångare. Många arter av insekter, som till exempel jättesvampmal, större flatbagge, rödhalsad svartbagge och robust tickgnagare har observerats och området är en potentiell livsmiljö för vitryggig hackspett.

Bevarandemål: Björkdominerad skog med stort inslag av död ved och gläntor. Björkarna ska ha solbelysta stammar. Skötselområdet ska ha livsmiljöer för skyddsvärda arter som tjäder, vitryggig hackspett samt vedskalbaggar.

Skötselåtgärder: Restaurering:

- Öka mängden död lövved genom att ringbarka, högkapa eller skada (knäcka grenar och barkfläns) enstaka björkar.
- Håll borta gran. Lämna kvar en del av det borttagna i området.
- Om det är praktiskt möjligt kan bränning utföras i delar av området.

Skötselområde B: Björkdominerad skog

Löpande:

- o Håll borta gran. Lämna kvar en del av det borttagna i området.
- o Skapa död björkved genom ringbarkning och genom att lämna högstubbar.
- o Frihugg grova träd.
- o Røj igenväxningsvegetation på de öppna ytorna (gläntorna) och brukningsvägarna vart femte år. Bortröjt sly läggs ihop i högar inom området.

Skötselområde C: Lövrik blandskog – 30,7 ha

Beskrivning: Äldre, olikåldrig skog med tall, gran och glasbjörk. Här finns fina lövbestånd och området är klassat som värdeklass 1 (högsta klass) inom vitryggsinventeringen. Tallticka har hittats i området.

Bevarandemål: Lövrik skog med stor andel död ved. Det ska finnas livsmiljöer för vitryggig hackspett och andra arter som är beroende av lövskog. Skyddsvärda arter knutna till lövskog på våtmark ska förekomma rikligt. Tallticka ska finnas i området.

Skötselområde C: Lövrik blandskog

Skötselåtgärder: Restaurering:

- o Håll borta gran. Lämna kvar en del av det borttagna i området.
- o Om det är praktiskt möjligt kan bränning utföras i delar av området.

Löpande:

- o Håll borta gran. Lämna kvar en del av det borttagna i området.
- o Skapa död ved genom ringbarkning och genom att lämna högstubbar.
- o Frihugg grova träd.

Skötselområde D: Björkdominerad blandskog – 84,2 ha

Beskrivning: Blandskog med stor andel glasbjörk. Området utgör en värdefull korridor mellan värdekärnorna i naturreservatet och Färnebofjärdens nationalpark. I skötselområdet ingår ett antal myrimpediment och ungskogar. Mot reservatsgränsen i norr finns en del grov asp. I området har fågelarterna stjärtmes, nötväcka, bivråk och spillkråka samt insektsarterna jättesvampmal och större flatbagge påträffats. Skötselområdet utgör en potentiell livsmiljö för vitryggig hackspett. I västra delen finns en damm där mindre vattensalamander noterats. Dammen uppkom då vallar på 1950-talet anlades för att hindra Dalälvens vatten att översvämma skogarna.

Bevarandemål: Björkdominerad skog med öppna gläntor. Det ska finnas livsmiljöer för vitryggig hackspett och andra arter som är beroende av lövskog.

Skötselåtgärder: Restaurering:

- o Öka mängden död lövved genom att ringbarka, högkapa eller skada (knäcka grenar och barkflänsa) enstaka björkar.
- o Håll borta gran. Lämna kvar en del av det borttagna i området.
- o Frihugg asp.
- o Om det är praktiskt möjligt kan bränning utföras i delar av området.

Skötselområde D: Björkdominerad blandskog

Löpande:

- o Håll borta gran. Lämna kvar en del av det borttagna i området.
- o Skapa död ved genom ringbarkning och genom att lämna högstubbar.
- o Frihugg grova träd.
- o Røj igenväxningsvegetation på de öppna ytorna (gläntorna) och brukningsvägarna vart femte år. Bortröjt sly läggs ihop i högar inom området.

Skötselområde E: Barrblandskog – 13,8 ha

Beskrivning: Barrdominerad skog med äldre gran. I det västra delområdet har rynkskinn påträffats. Arten finns på granlågor i olika nedbrytningsgrad. Den norra delen av det västra delområdet är något mer lövdominerad.

Bevarandemål: Äldre grandominerad skog med gott om död ved.

Skötselåtgärder: Löpande:

- o Frihugg grova träd.
- o För att undvika en skarp gräns mellan skötselområde D och E längs det västra delområdets norra gräns kan gran hållas efter lite i den norra delen av området. Lämna kvar en del av det borttagna i området.
- o Skapa död granved vid behov. Även enstaka grova granar kan fällas för att skapa död, liggande granved.

Skötselområde E: Barrblandskog

Handrensat dike genom skötselområde E

Skötselområde F: Moränholmar – 9,9 ha

Beskrivning: Fem större moränholmar bevuxna med gran, tall och björk. Holmarna har längre trädkontinuitet än övrig mark, men har troligen varit mer öppna tidigare då det finns en hel del döda enar. I skötselområdet ingår Björkholmen och Myssjeholmen samt några mindre holmar.

Holmarna är viktiga inslag i reservatet eftersom det här finns gott om äldre barrträd som är viktiga för många fågel-, insekts- och svamparter.

Skötselområde F: Moränholmar

Bevarandemål: Holmar med äldre trädskikt av gran, tall och björk. Det ska finnas livsmiljöer för skyddsvärda arter.

Skötselåtgärder: Restaurering:

- Frihugg grov tall och spara klungor med äldre gran.
- Någon av holmarna kan naturvårdsbrännas om det är praktiskt möjligt. Granen behöver inte tas ut innan.

Löpande:

- Ringbarka gran vid behov för att skapa död ved.
- Frihugg grova träd.

Skötselområde G: Yngre blandskog – 72,6 ha

Beskrivning: Skötselområdet består av yngre gran med uppslag av glasbjörk. Entita, nötväcka, grönsångare, orre och sparvuggla har noterats från skötselområdet. Området är en potentiell livsmiljö för vitryggig hackspett.

Bevarandemål: Björkdominerad skog med stort inslag av död ved och gläntor. Björkarna ska ha solbelysta stammar. Skötselområdet ska vara en viktig livsmiljö för fåglar som vitryggig hackspett.

Skötselområde G: Yngre blandskog

Skötselåtgärder: Restaurering:

G1: Genom att skada ungefär var tionde gran med maskin kan mängden död ved ökas. Övriga granar avverkas och tas ut med maskin.

G2: Håll borta gran och lämna kvar en del av det borttagna i området. Genom att ringbarka gran och enstaka björkar kan mängden död ved ökas.

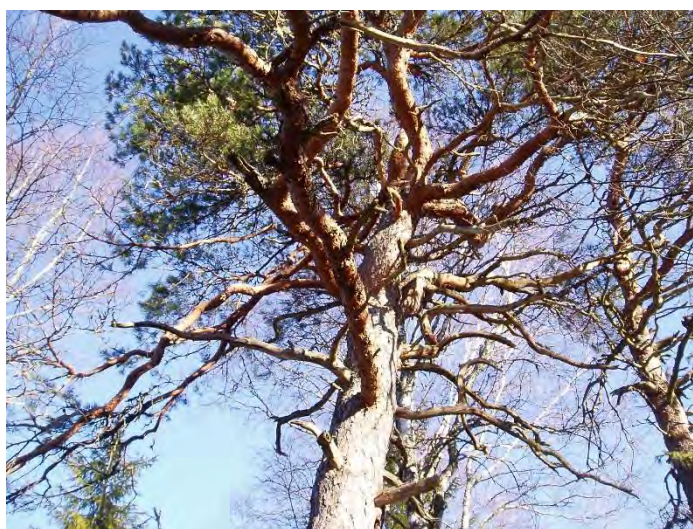
Löpande:

- o Håll borta gran. Lämna kvar en del av det borttagna i området.
- o Skapa död ved genom ringbarkning och genom att lämna högstubbar.
- o Frihugg grova träd.
- o Om det är praktiskt möjligt kan bränning utföras i delar av området.

Skötselområde H: Ungskog med inslag av grova tallar– 15,3 ha

Beskrivning: Äldre hygge som är planterat med gran. Relativt riklig förekomst av björk och tall.

Bevarandemål: Björkdominerad skog med inslag av grova tallar.

Skötselområde H: Ungskog med inslag av grova tallar

Skötselåtgärder: Restaurering:

- Håll borta gran, spara björk och tall. Prioritera tallar som kan utvecklas till grova boträd.
- Om det är praktiskt möjligt kan bränning utföras i delar av området.

Löpande:

- Håll borta gran vid behov. Lämna kvar en del av det borttagna i området.
- Högre andel död ved kan på sikt skapas genom ringbarkning.
- Frihugg tall.

Skötselområde I: Långvindsängen – 2,5 ha

Beskrivning: Ängsmark som är en del av den så kallade Långvindsängena, vilket är en svämäng som ingår i Färnebofjärdens nationalpark. Ängsmarken är skild från övriga delar av reservatet.

Bevarandemål: Öppen ängsmark.

Skötselåtgärder: Löpande:

- Røj igenväxningsvegetation vart femte år.
- Slåtter varje år, om det är praktiskt möjligt. Det slagna tas bort från ängsytan.
- Håll borta gran.

Anordningar för friluftslivet

Se bilaga 7.1 för friluftsanordningarnas läge.

Beskrivning: Inga anordningar och anläggningar finns ännu för friluftslivet. Den gamla banvallen längs områdets östra sida utnyttjas dock av allmänheten som promenadstig.

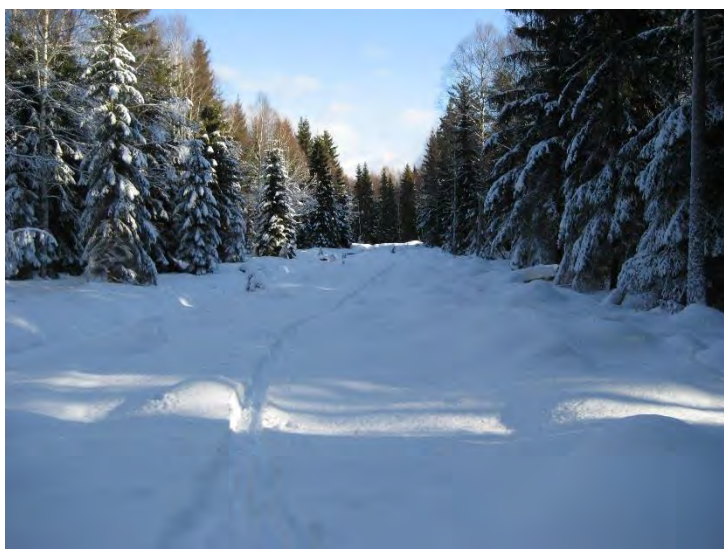
Bevarandemål: Lättillgänglig information om naturreservatet finns i området och denna bidrar till att förhöja upplevelsen av besöket. Parkeringsplats finns och är i gott skick. Reservatets gräns är tydligt markerad enligt Naturvårdsverkets riktlinjer.

Skötselåtgärder: Nyskapande:

- Sätt upp en informationsskylt vid vägen intill Färnebofjärdens nationalpark, vid jaktstugan samt i östra kanten där den gamla banvallen går in i reservatet norrifrån.
- Sätt upp en parkeringsskylt vid vägen intill Färnebofjärdens nationalpark.
- Røj en rågång. Markera reservatets gräns med färg på träd samt med hörnstolpar.

Löpande:

- Städad och välhållen parkering.
- Røjning av rågången. Förstärk målning på träd och underhåll av hörnstolpar.
- Byt ut skyltar vid behov.
- Tillsyn av anordningar.

Restaurering av hydrologiska förhållanden

Beskrivning: Kerstinbomyran ingår i Dalälvens avrinningsområde. Skärsjö-Torbacka och Kerstinbo dikningsföretag bildades år 1937. Syftet med de två företagen var att med hjälp av diken och vallar hindra översvämningar från Dalälven. Men redan på häradskartan från 1909–1911 (bild 2, sid 7) kan man se att diken börjat grävas i reservatets västra och östra del (jfr bild 1, sid 6, från 1859).

De två dikningsföretagen slogs 1953 ihop till ett större torrlägningsföretag; Kerstinbo-Skärsjö torrlägningsföretag. År 2010 ombildades torrlägningsföretaget till en samfällighetsförening; Kerstinbo-Skärsjö Samfällighetsförening. Avrinningsområdet för markavvattningsföretaget uppgår vid utloppet till ca 25,7 km² (se bilaga 2 i beslutet). Även åtta skyddsvallar uppfördes för att skydda området från översvämning orsakad av höga vattenstånd i Dalälven. Regleringen innebär en avsänkning av medelvattenytan på ca 0,9 meter i myrens kärnområde.

Förslag till åtgärder för att förbättra den hydrologiska statusen i området finns i två hydrologisk/hydro-tekniska utredningar gjorda av Jordbruksverkets vattenenhet år 2006 och 2008. Ett kompletterande förslag finns i en utredning gjord av företaget Structor år 2017.

Bevarandemål: De hydrologiska förhållandena är gynnsamma för skyddsvärd flora och fauna. Sumpskogarna ska bibehålla sin fuktighet så etablering av gran försvåras medan lövträd- och björkförekomsten är stabil eller ökar.

Skötselåtgärder: Hydrologisk utredning bör göras, som komplement till utredningarna från 2006, 2008 och 2017. Utredningen ska leda fram till konkreta förslag till åtgärder och de effekter dessa skulle ha både på reservatsmarken och på omgivande mark.

Även effekter på myggförekomsten i området vid en eventuell restaurering av de hydrologiska förhållandena bör utredas.

Upplysningar

Upplag m.m.

Tillfälliga upplag får upprättas av förvaltaren i samband med skötsel av området. Förvaltaren får även ställa upp manskapsbodan i samband med skötselinsatser.

Rensning av diken

Rensning får ske av de diken som ingår i Kerstinbo-Skärsjö Samfällighetsförening (se bilaga 2 i beslutet). Övriga diken inom reservatet får inte underhållas. Vid rensning eller underhåll av diken gäller de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap miljöbalken. Möjligheten att lägga igen diken bör dock utredas och rensning av dike bör ske endast i syfte att hindra försumpning utanför reservatet.

Inom reservatet finns två diken som är utpekade som vattenförekomster enligt HVMFS 2017:20 (WA 22808598 och WA 58650279). Dessutom har de större diken i naturreservatet ett avgränsat strandskydd på 50 meter, d.v.s. 25 m på land på var sida om vattendraget och i vattendraget (beslut dnr 231-8108-98).

Jakt

Jakt, utom fågeljakt, får bedrivas i enlighet med gällande lagstiftning. Befintliga jakttorn ska underhållas eller rivas. Befintliga siktgator får underhållröjas. Nya jakttorn och siktgator får ej uppföras. Uppsättning av saltstenar och utfodring av vilt är inte tillåtet.

Bäver, som sedan en tid är etablerad i området, kan göra stor skada genom att fälla betydande mängder lövträd, framför allt björk. Därför måste bäverstammen kontrolleras genom jakt eller alternativa åtgärder.

Fornlämningar

Fornlämningar är skyddade enligt 2 kap. kulturmiljölagen (1988:950). Åtgärder som rör forn- eller kulturlämningar ska ske i samråd med Länsstyrelsens kulturmiljöansvariga.

Kulturlämningar

Åtgärder som rör kulturlämningar ska ske i samråd med Länsstyrelsens kulturmiljöenhet.

UPPFÖLJNING AV SKÖTSELÅTGÄRDER

Länsstyrelsen ansvarar för dokumentation av förändringar inom reservatet, inklusive skötselåtgärder. Dokumentationen bör ske med både anteckningar och fotografier. Skötselåtgärderna ska följas upp för att kontrollera att de genomförda åtgärderna överensstämmer med bevarandemålen. Status före och efter utförda skötselåtgärder ska dokumenteras.

UPPFÖLJNING AV BEVARANDEMÅL

Länsstyrelsen ansvarar för uppföljning av bevarandemål i reservatet i enlighet med riktlinjerna i Naturvårdsverkets rapport Uppföljning av skyddade områden i Sverige och Länsstyrelsens översiktliga plan för uppföljning av skyddade områden i Uppsala län.

SAMMANFATTNING OCH PRIORITERING AV ÅTGÄRDER

Denna tabell utgör underlag och stöd för förvaltaren vid planering av åtgärder såväl lokalt i naturreservatet Kerstinbomyran som regionalt i länet. De ekonomiska resurserna utgör en begränsande faktor för verksamheten, vilket innebär att Länsstyrelsen måste prioritera mellan åtgärder i länets alla reservat. Den slutliga prioriteringen och tidsplaneringen på länsnivå genomförs av Länsstyrelsen.

Skötselåtgärd	Prio	Kommentar	Skötselomr.	Finansiering
Hålla borta gran	1		A, B, C, D, G, H, I	Skötselanslag
Röjning av sly på brukningsvägar och öppna ytor	1		A, B, D, I	Skötselanslag
Skapa död ved	1		B, C, D, (E), (F), G, H	Skötselanslag
Slätter	1	Om praktiskt möjligt	A, I	Skötselanslag
Naturvårdsbränning	2	Om praktiskt möjligt	A, B, C, D, (F), G, H	Skötselanslag
Frihuggning grova träd	2		A, B, C, D, E, F, G, H	Skötselanslag
Anordna parkeringsplats	1		Friluftsliv	Skötselanslag
Sätta upp informationsskyltar	1		Friluftsliv	Skötselanslag
Gränsmarkering	1	Inom ett år	Friluftsliv	Skötselanslag
Underhåll av parkering, gräns, informationsskyltar	1	Vid behov	Friluftsliv	Skötselanslag
Restaurering av hydrologi	1	Efter hydrologisk utredning	Alla	Skötselanslag
Uppföljning av skötselåtgärder	1	Efter åtgärd	Alla	Skötselanslag
Uppföljning av bevarandemål	1	Enligt uppföljningsplan	Alla	Skötselanslag

BILAGA

7.1. Karta över skötselområden.

